

С О В Е Т З А Р А Д И О Д И Ф У З И Ј А Н А Р М

ИЗВЕШТАЈ

**за работата на Советот за радиодифузија на РМ
за периодот од 01.01.2008 до 31.12.2008 година**

Скопје, март 2009 година

Содржина	стр.2
Вовед	стр. 5
1 Доделување нови дозволи за вршење радиодифузна дејност	стр. 8
2 Радиодифузна регулатива	стр.11
2.1 Подзаконски акти усвоени од Советот за радиодифузија	стр.11
2.2 Согледувања на Советот од имплементацијата на Законот за радиодифузната дејност	стр.11
2.3 Активности на Советот за заштита на авторското право и сродните права	стр.12
2.4 Ставови на Советот за измените на Законот за радиодифузната дејност	стр.13
3 Надзор врз работењето на радиодиодифузерите	стр.15
3.1 Мониторинг на програмските обврски на радиодиодифузерите утврдени во Законот и во подзаконските акти	стр.15
3.2 Мониторинг на предвремените парламентарни избори во 2008	стр.17
3.3 Видови прекршувања на Законот и на подзаконските акти и изречени мерки кон радиодиодифузерите	стр.18
3.4 Надзор врз исполнувањето на условите утврдени со дозволата за вршење радиодифузна дејност	стр.20
4 Надзор врз работењето на јавните комуникациски мрежи	стр.23
4.1 Регистрација на програмските пакети	стр.23
4.2 Мониторинг на пакетите програмски сервиси на јавните комуникациски мрежи	стр.23
4.3 Изречени мерки	стр.24
4.4 Други преземени активности.....	стр.25
5 Радиодифузен пазар	стр.26
5.1 Телевизиски пазар	стр.26
5.2 Радиски пазар	стр.29
5.3 Пазар на огласување	стр.31
6 Сопственичка структура на трговските радиодифузни друштва	стр.34
6.1 Карактеристики на сопственичката структура	стр.34
6.2 Промени во сопственичката структура во 2008 година	стр.34
6.3 Транспарентност на сопственичката структура	стр.35
7 Имплементација на Стратегијата за развој на радиодифузната дејност	стр.37
8 Радио и телевизиски програми од јавен интерес	стр.39

9	Други активности на Советот	стр.40
9.1	Активности на Советот за воспоставување на наплатата на радиодифузната такса	стр.40
9.2	Следење на наплатата на надоместокот за дозволи за вршење радиодифузна дејност	стр.40
9.3	Следење на процесот на трансформација на локалните јавни радиодифузни претпријатија	стр.41
9.4	Активности на Советот во Годината на македонскиот јазик	стр.42
10	Соработка со други регулаторни тела, надлежни институции и организации	стр.43
11	Меѓународна соработка	стр.46
11.1	Соработка со Европската Комисија	стр.46
11.2	Соработка со Советот на Европа	стр.47
11.3	Соработка со ОБСЕ	стр.47
11.4	Европска платформа на регулаторните тела (ЕПРА)	стр.48
11.5	Соработка со странски регулаторни тела	стр.48
11.6	Апликација на Советот до Инструментот ИПА 2009	стр.49
11.7	Учество на Советот во Националниот план на РМ за Алијансата на цивилизациите на Обединетите нации	стр.49
12	Јавност во работењето на Советот	стр.51
12.1	Облици на комуникација со јавноста	стр.51
12.1	Пристап до информации од јавен карактер	стр.52
13	Материјално-финансиско работење на Советот, кадровски и технички ресурси	стр.54
13.1	Материјално-финансиско работење на Советот во 2008 година	стр.54
13.2	Кадровски ресурси на Советот	стр.55
13.3	Технички ресурси на Советот	стр.56

Прилози:	стр.57
-----------------------	--------

ИЗРЕЧЕНИ МЕРКИ ОД РЕДОВНИОТ МОНИТОРИНГ

Табела бр.1-	
Изречени писмени опоми на трговските радиодифузни друштва	стр.58
Табела бр.2 –	
Изречени времени забрани на трговските радиодифузни друштва	стр.61
Табела бр.3 –	
Изречени писмени опоми на јавниот радиодифузен сервис	стр.62

ИЗРЕЧЕНИ МЕРКИ ОД МОНИТОРИНГОТ НА ПАРЛАМЕНТАРНИТЕ ИЗБОРИ

Табела бр.4 –	
Изречени писмени опоми на трговските радиодифузни друштва	стр.62
Табела бр.5 –	
Изречени времени забрани на трговските радиодифузни друштва	стр.64
Табела бр.6 -	
Изречени писмени опоми на јавниот радиодифузен сервис	стр.64

ИЗРЕЧЕНИ МЕРКИ ОД МОНИТОРИНГ НА ЈАВНИТЕ КОМУНИКАЦИСКИ МРЕЖИ

Табела бр.7 –	
Изречени налози за исклучување програмски сервиси	стр.64
Табела бр.8 –	
Поведени прекршочни постапки	стр.65

СОПСТВЕНИЧКА СТРУКТУРА НА ТРГОВСКИТЕ РАДИОДИФУЗНИ ДРУШТВА

Табела бр. 9 –	
Структура на сопственоста ТРД на национално ниво	стр.66
Табела бр.10 –	
Структура на сопственоста ТРД на регионално ниво - Скопје	стр.67
Табела бр.11 –	
Структура на сопственоста на ТРД на локално ниво - ТВ	стр.68
Табела бр.12 –	
Структура на сопственоста на ТРД на локално ниво - радио	стр.69

Вовед

Советот за радиодифузија, како единствено регулаторно тело во сферата на радиодифузијата, и во текот на 2008-ма година продолжи да работи во правец на имплементација на Законот за радиодифузната дејност.

Меѓу позначајните активности во извештајниот период, би ги издвоиле доделувањето дозволи за вршење радиодифузна дејност и мониторингот на Предвремените парламентарни избори.

Во минатата година беа доделени дозволи за вршење на радиодифузна дејност на локално ниво, и тоа во местата каде што нема локални медиуми, главно како последица на укинувањето на јавните локални радиостаници. По објавените конкурси, во текот на 2008-ма година, беа доделени вкупно 7 дозволи за радио и 12 дозволи за телевизија на локално ниво. Беше објавен конкурс за доделување една дозвола за непрофитно - студентско - радио на подрачјето на Штип, а кон крајот на годината беше објавен и конкурс за непрофитно радио на турски јазик за истото подрачје.

Согласно стратегиската определба за воведување нови платформи и поради интересот на субјектите на пазарот, изразен по објавениот оглас од страна на СРД за заинтересирани за отворање нови медиум, беше објавен и конкурс за доделување дозволи за национални телевизии со сателитски пренос на сигналот. Поради заинтересираноста, по првиот конкурс, на кој беа доделени вкупно 8 дозволи - 4 за телевизиски програмски сервис со претежно забавен општ формат, по една за сервиси од општ и од специјализиран формат со информативна функција и две за специјализиран формат со забавна функција - беше објавен и вториот. На него беа доделени 10 дозволи - 3 за сервиси со претежно забавен општ формат, 4 за сервиси со општ формат со трите медиумски функции и 3 за сервиси од специјализиран формат со забавна функција.

Поаѓајќи од своите законски обврски, Советот спроведе мониторинг на медиумското покривање на кампањата за време на предвремените парламентарни избори 2008-ма. Со оглед дека Собранието на Република Македонија до неговото распуштање не донесе Одлука за правилата за рамноправен пристап во медиумското претставување на организаторите на изборна кампања, Советот, на еден месец пред изборите, донесе Упатство, со кое ги утврди условите за пристап до облиците на медиумско претставување, должината на траењето на изборното претставување и принципите за правично, избалансирано и непристрасно покривање на изборите. Исто така, беше донесено и Упатство за изборниот молк. Мониторингот на електронските медиуми беше спроведен во текот на целата изборна кампања, од 11 до 30 мај, во деновите на изборниот молк на 31 мај и 1 јуни, како и на деновите на прегласување на 14 и 15 јуни.

Во 2008-ма година, како подзаконски акти Советот ги усвои Правилникот за изрекување и извршување на мерките кон радиодифузерите поради непочитување на законот, подзаконските акти и дозволата за вршење на дејност, Упатствата за медиумско покривање на кампањата за предвремените избори и за изборниот молк, Одлуката за дополнително рекламno време на реален час за платена политичка програма, како и Упатството за содржината и формата на известувањата и на барањата на радиодифузерите за промена на сопственичката структура. Меѓу

подзаконските акти усвоени во 2008 е и Предлог правилникот за медиумското претставување за Претседателските и Локалните избори 2009-та година. За сите подзаконски акти беа организирани јавни расправи, трибини и работилници со засегнатите и заинтересирани страни.

Надзорот врз спроведувањето на програмските обврски на радиодифузерите во текот на 2008-ма година беше извршен преку неколку редовни мониторинзи, како и со мониторингот на изборите во 2008 година. Покрај овие, направен е и ад-хок мониторинг на одделни емисии или делови на програма на радиодифузерите, а спроведен е и мониторинг на програмските сервиси од аспект на утврдените формати, како и надзор над исполнувањето на обврската за обезбедување застапеност на европски аудиовизуелни дела.

За прекршување на Законот за радиодифузната дејност и на подзаконските акти од страна на радиодифузерите во 2008-ма година се изречени вкупно 118 мерки, од кои 62 писмени опомени, 40 писмени опомени со барање за објавување, 11 времени забрани за рекламирање и телешопинг од еден и една времена забрана од три дена, како и 4 забрани за емитување на програмскиот сервис.

Редовно е спроведуван и надзор на програмските пакети на операторите на јавна комуникациска мрежа и во овој поглед треба да се нагласи дека во 2008 година во Советот е формирано Одделение за регулатива и авторски и сродни права, чија основна задача е борба против пиратеријата кај кабелските оператори, односно континуирано следење на состојбата со програмските пакети и сервисите кои се реемитираат преку нив. За таа цел направени се и низа редовни и ад-хок мониторинзи.

Кон операторите на јавна комуникациска мрежа, поради непочитување на Законот, упатени се 10 налози за исклучување на програмски сервиси и поведени се 29 прекршочни постапки.

Во извештајниот период направена е анализа на трендовите на радиодифузниот пазар во 2007-ма година, за кои податоците, согласно Законот, беа добиени минатата година.

На почетокот на 2008-ма година Советот го усвои Акциониот план за имплементација на Стратегијата за развој на радиодифузната дејност, во кој се предвидени активностите за нејзина практична имплементација. Акцент во акциониот план е ставен на барањето решение за воспоставување ефикасен систем за наплата на радиодифузната такса. За таа цел, на почетокот на годината Советот иницираше неколку состаноци на работната група составена од претставници на корисниците на таксата - СРД, Македонската радиотелевизија и ЈП Македонска радиодифузија. Во ноември 2008-ма Советот и достави на Владата на РМ допис со предлог-решенија за надминување на проблемот, чие решавање сериозно го бара и Европската комисија, посочувајќи го како најсериозен проблем во областа на радиодифузијата во РМ.

Во рамките на имплементацијата на Стратегијата, Советот во соработка со Агенцијата за електронски комуникации реализираше подготвителни активности за спроведување на постапката за доделување одобрение за оператор на јавна комуникациска мрежа кој ќе врши пренос на телевизиски сигнали преку дигитални предаватели на територијата на РМ, како прв чекор во процесот на дигитализацијата на терестријалната телевизија.

На планот на меѓународната соработка, СРД и во 2008-ма година активно учествуваше во работата на состаноците што се организираа во рамките на спроведувањето на Спогодбата за стабилизација и асоцијација и во други активности

поврзани со соработката со Европската комисија. Во рамки на соработката со Советот на Европа, СРД во декември со своја делегација учествуваше на состанокот на Постојаниот комитет на Европската конвенција за прекугранична телевизија.

Соработката со ОБСЕ продолжи и во 2008-ма година. Шефот на мисијата на ОБСЕ, амбасадорот Џорџо Радикати, го посети Советот во неколку наврати, при што го поздрави усвојувањето на Акциониот план, како и активностите за спроведување на Стратегијата за развој на радиодифузијата во РМ. Како логично продолжение на воспоставената соработка и оценките на ОБСЕ за работата на СРД, следеше донација на компјутерска опрема, која официјално ја предаде амбасадорката Наталија Дрозд.

Во извештајниот период Советот учествуваше на двете редовни средби на Европската платформа на регулаторни тела ЕПРА, одржани во Естонија и Република Ирска. Од соработката со странски регулаторни тела ја издвојуваме онаа со Националниот аудиовизуелен совет на Романија, со кој е потпишан Протокол за соработка, по што на Македонија и беа отстапени за користење романски спотови кои послужија во кампањата за заштита на малолетната публика од програми кои можат штетно да влијаат врз нејзиниот развој.

На домашен, план СРД ја продолжи соработката со Агенцијата за електронски комуникации, како и со Државниот пазарен инспекторат и Координативното тело за интелектуална сопственост. Соработката со Министерството за транспорт и врски се одвиваше на неколку плана - од размена на мислења околу трансформацијата на локалните јавни радија, до предвидените измени на постојниот Закон за радиодифузната дејност и имплементацијата на новата Директива за аудиовизуелни сервиси. Соработката со Министерството за култура беше во функција на регистрација на програмските пакети на кабелските оператори, а со Министерството за економија во процесот на трансформација на локалните јавни радија. Со Министерството за правда се разгледуваа можностите за формирање орган за водење прекршочна постапка во рамките на Советот, како регулаторно непрофитно тело со јавни овластувања. Врз основа на потпишаниот Меморандум за соработка, СРД и Комисијата за заштита на конкуренцијата спроведоа анализа на рекламните практики на радиодифузерите, за кои постоеја индиции за недозволена медиумска концентрација. Во декември минатата година, Советот потпиша Меморандум за соработка со Центарот за управување со кризи.

Работата и функционирањето на СРД беше загрозувана поради неименувањето на тројцата членови на СРД од страна на Собранието на РМ, што требаше да се направи уште во мај минатата година и поради преземањето дејствија од страна на надлежните институции за решавање на проблемот со собирање на радиодифузната такса. Конечно, Советот за радиодифузија, за својата работа, во текот на 2008-ма година доби мошне позитивни оценки во двата извештаи на Европската Комисија за напредокот на Република Македонија кон Европската Унија.

1 Доделување нови дозволи за вршење радиодифузна дејност

Тргнувајќи од насоките утврдени во Стратегијата за развој на радиодифузната дејност и Акциониот план за нејзината имплементација, Советот за радиодифузија на РМ во текот на 2008 година, врз основа на претходно распишани конкурси, додели вкупно 37 дозволи за вршење радиодифузна дејност. Овие конкурси беа реализирани во насока на имплементација на делот од Стратегијата (Активност бр.3 од Акциониот план) што се однесува на либерализација на пазарот и олеснувањето на можностите за влез на нови субјекти.

Заради збогатување на плурализмот и разновидноста на програмите во комерцијалниот телевизиски сектор на државно ниво, а во насока на поттикнување на развојот на нови програмски сервиси од општ формат и нови специјализирани сервиси (Активност бр.12 од Акциониот план) Советот распиша два конкурси за доделување дозволи за програмски сервиси, наменети за дистрибуција преку сателит што ќе можат да се дистрибуираат и на подрачјето на Република Македонија (со опфат на државно ниво).

Освен тоа, заради збогатување на плурализмот, разновидноста и квалитетот на програмите на локално ниво (Активност бр.15 од Акциониот план), Советот распиша и конкурси за доделување нови дозволи за аналогно терестријално емитување на локално ниво за телевизија и радио, во подрачјата каде не е обезбеден плурализам. Исто така, заради имплементирање на оваа насока и за поттикнување на развојот на непрофитниот сектор, беа распишани и два конкурси за доделување дозволи на непрофитни радио станици.

Имено, врз основа на Одлуката за објавување конкурс за доделување дозволи за вршење радиодифузна дејност (Радио) на локално ниво, бр.07-674/1 од 26.03.2008, која Советот ја донесе на 8-та седница одржана на 21.03.2008 година, а ја објави во “Сл.весник на РМ”, бр.40/08, Советот за радиодифузија на РМ, на 18-та седница одржана на 25.06.2008 година донесе Одлука да додели 6 (шест) дозволи за вршење радиодифузна дејност - емитување и пренос на радио програмски сервис на локално ниво (“Сл.весник на РМ”, бр.81/08), за подрачјата на градовите: Берово, Свети Николе, Неготино, Делчево, општина Пласница и Македонски Брод.

Согласно со Одлуката за објавување конкурс за доделување дозволи за вршење радиодифузна дејност (Телевизија) на локално ниво, бр.07-674/1 од 26.03.2008, која Советот ја донесе на 8-та седница одржана на 21.03.2008 година, а ја објави во “Сл.весник на РМ”, бр.40/08, Советот за радиодифузија на РМ, на 18-та седница одржана на 25.06.2008 година донесе Одлука да додели 10 (десет) дозволи за вршење радиодифузна дејност - емитување и пренос на телевизиски програмски сервис на локално ниво (“Сл.весник на РМ”, бр.81/08), за подрачјата на градовите: Делчево, Кратово, Струга, Кочани, Берово, Кавадарци, Крива Паланка, Прилеп, Гостивар и општина Долнени.

Врз основа на Одлуката за објавување конкурс за доделување дозволи за вршење радиодифузна дејност (Телевизија преку сателит), бр.07-675/1 од 26.03.2008, која Советот ја донесе на 8-та седница одржана на 21.03.2008 година, а ја објави во “Сл.весник на РМ”, бр.40/08, Советот за радиодифузија на РМ, на 16-та седница одржана на 11.06.2008 година донесе Одлука да додели 8 (осум) дозволи за вршење радиодифузна дејност - емитување телевизиски програмски сервис преку сателит (Сл.весник на РМ, бр.73/08), и тоа:

- 4 (четири) дозволи за телевизиски програмски сервис од претежно забавен општ формат;
- 1 (една) дозвола за телевизиски програмски сервис од општ формат во кој застапените видови програми ги остваруваат сите три медиумски функции;
- 2 (две) дозволи за телевизиски програмски сервис од специјализиран формат кој има забавна функција;

- 1 (една) дозвола за телевизиски програмски сервис од специјализиран формат кој има информативна функција.

Согласно со Одлуката за објавување конкурс за доделување дозволи за вршење радиодифузна дејност (Телевизија преку сателит), бр.07-1821/1 од 11.06.2008, која Советот ја донесе на 16-та седница одржана на 11.06.2008 година, а ја објави во “Сл.весник на РМ”, бр.73/08, Советот за радиодифузија на РМ, на 22-та седница одржана на 15.08.2008 година донесе Одлука да додели 10 (десет) дозволи за вршење радиодифузна дејност - емитување телевизиски програмски сервис преку сателит (“Сл.весник на РМ”, бр.104/08), и тоа:

- 3 (три) дозволи за телевизиски програмски сервис од претежно забавен општ формат;
- 4 (четири) дозволи за телевизиски програмски сервис од општ формат во кој застапените видови програми ги остваруваат сите три медиумски функции;
- 3 (три) дозволи за телевизиски програмски сервис од специјализиран формат кој има забавна функција.

Советот, со оглед на специфичноста на радиодифузната дејност – телевизија преку сателит, и на двата конкурси, утврди построги критериуми кои требаше да ги исполнат учесниците. Имено, при планирана дигитализација на радиодифузијата, во однос на техничко – продукциските услови, Советот побара студиските уреди и опрема, да бидат избрани така што ќе овозможат лесно преминување кон комплетно дигитален систем, со непречен тек на сигналот од самото создавање до крајното емитување, за да се избегнат непотребни аналого/дигитални конверзии кои можат да го деградираат квалитетот на ТВ сигналот. Во однос на потребниот кадар, за специјализираните програмски сервиси, беше утврден условот од најмалку 10 вработени, а за програмските сервиси од општ формат од најмалку 60 вработени, од кои 20 % новинари со високо образование. Во однос на финансиската способност на пријавените кандидати, се бараше да имаат капитал, односно да поседуваат имот во сопственост во вредност од најмалку три милиони евра за општ формат, односно еден милион евра за специјализиран формат.

Советот за радиодифузија на РМ, согласно Одлуката на Советот за спроведување постапка на организациона и сопственичка трансформација на постојното јавно претпријатие - радио на локално ниво „Радифузно претпријатие Свети Николе,, (бр.02-1300/26 од 29.05.2006 година), на 22-та седница одржана на 15.08.2008 година донесе Одлука за доделување 1 (една) дозвола за вршење радиодифузна дејност - емитување и пренос на телевизиски програмски сервис на локално ниво, на подрачјето на Свети Николе на Трговското радиодифузно друштво РАДИО СВЕТИ НИКОЛЕ ДОО Свети Николе, која Советот ја објави во Сл.весник на РМ, бр.114/08.

Исто така, врз основа на Одлуката за објавување конкурс за доделување дозволи за вршење радиодифузна дејност (Радио) на локално ниво, бр.07-2038/1 од 26.06.2008, која Советот ја донесе на 18-та седница одржана на 25.06.2008 година, а ја објави во “Сл.весник на РМ”, бр.81/08, Советот за радиодифузија на РМ, на 23-та седница одржана на 25.09.2008 година донесе Одлука да додели 1 (една) дозвола за вршење радиодифузна дејност - емитување и пренос на радио програмски сервис на локално ниво, на подрачјето на Македонска Каменица (“Сл.весник на РМ”, бр.125/08).

Врз основа на Одлуката за објавување конкурс за доделување дозволи за вршење радиодифузна дејност (Телевизија) на локално ниво, бр.07-2037/1 од 26.06.2008, која Советот ја донесе на 18-та седница одржана на 25.06.2008 година, а ја објави во “Сл.весник на РМ”, бр.81/08, Советот за радиодифузија на РМ, на 23-та седница одржана на 25.09.2008 година донесе Одлука да додели 1 (една) дозвола за

вршење радиодифузна дејност - емитување и пренос на телевизиски програмски сервис на локално ниво, на подрачјето на Кочани ("Сл.весник на РМ", бр.125/08).

Кон крајот на 2008 година, Советот за радиодифузија на РМ објави конкурси за доделување дозволи за вршење радиодифузна дејност на непрофитни радиодифузни установи. Имено, со Одлука бр.07-3538/1 од 04.12.2008 година, која Советот ја донесе на 26-та седница одржана на 26.11.2008 година (објавена во "Сл.весник на РМ", бр.152/08), Советот за радиодифузија на РМ објави конкурс за доделување дозвола за вршење радиодифузна дејност на непрофитна радиодифузна установа - за емитување и пренос на радио програмски сервис на македонски јазик на подрачјето на Штип. За задоволување на специфичните потреби и интереси на студентската популација на подрачјето на Штип. Исто така, со Одлука бр.08-3825/1 од 31.12.2008 година, која Советот ја донесе на 30-та седница одржана на 30.12.2008 година (објавена во "Сл.весник на РМ", бр.155/08), Советот за радиодифузија на РМ објави конкурс за доделување дозвола за вршење радиодифузна дејност на непрофитна радиодифузна установа - за емитување и пренос на радио програмски сервис на турски јазик на подрачјето на Штип, за задоволување на специфичните потреби и интереси на турската мнозинска етничка заедница на Штип и најблиската околина.

Вкупниот број на доделени дозволи за вршење радиодифузна дејност за емитување на ТВ и радио програми на крајот на 2008 изнесуваше 147, и тоа: 16 дозволи за сателитско емитување на ТВ програма на територијата на РМ, 5 дозволи за терестеријално емитување на ТВ и 3 за радио на национално ниво, 10 дозволи за терестеријално емитување на ТВ и 16 дозволи за радио на регионално ниво-подрачјето на Скопје, 48 дозволи за емитување на ТВ и 48 дозволи за радио на локално ниво и една дозвола за непрофитно радио на подрачјето на Скопје.

2 Радиодифузна регулатива

2.1 Подзаконски акти усвоени од Советот за радиодифузија на РМ

Со цел поблиску да ја уреди постапката на изрекување и извршување на мерките кон радиодифузерите поради непочитувањето на одредбите од Законот за радиодифузната дејност, подзаконските акти и дозволата за вршење радиодифузна дејност, Советот за радиодифузија усвои “Правилник за изрекување и извршување на мерките кон радиодифузерите поради непочитување на одредбите од Законот за радиодифузната дејност, подзаконските акти и дозволата за вршење радиодифузна дејност”, кој е објавен во „Службен весник на РМ“ бр.53/2008.

Врз основа на член 74 став 1, член 76 став 2 и член 77 од Изборниот законик („Службен весник на РМ“ бр.40/2006), Советот за радиодифузија усвои Упатство за медиумско претставување за предвремените избори за пратеници во Собранието на Република Македонија во 2008 година, како и Упатство за изборниот молк, кои се објавени во „Службен весник на РМ“ бр.53/2008. Упатствата беа донесени врз основа на член 37 став 1 точка 5 од Законот за радиодифузната дејност, со оглед на тоа што Собранието на Република Македонија се самораспушти и како законодавно тело не беше во можност, на предлог на Советот за радиодифузија, да донесе Одлука за правилата за рамноправен пристап во медиумското претставување за време на изборната кампања согласно правото и обврската од тогаш важечкиот член 75 став 3 и 4 од Изборниот законик („Службен весник на РМ“ бр. 40/2006).

Освен овие два подзаконски акти кои се однесуваат на медиумското покривање на изборите во 2008 година, Советот усвои и Одлука со која на радиодифузерите им се дозволија дополнителни 20 отсто (или 12 минути) на еден реален час наменети за емитување платена политичка програма („Службен весник на РМ“ бр.51/2008).

Со цел да се операционализираат одредбите од член 17 и член 20 од Законот за радиодифузната дејност Советот за радиодифузија усвои Упатство за формата и содржината на известувањата и барањата на радиодифузерите поврзани со промените во сопственичката структура и за видот и формата на податоците за економско-финансиското работење што радиодифузерите се должни да му ги доставуваат на Советот за радиодифузија на РМ, кое е објавено во „Службен весник на РМ“ бр.53/2008.

Во декември 2008 година, Советот усвои Предлог-Правилник за рамноправен пристап во медиумското претставување за време на изборната кампања за претседателските и локалните избори во РМ во 2009 година, при што одлучи јавната расправа по наведениот Предлог-Правилник да трае еден месец, односно до 15-ти јануари 2009 година.

2.2. Сogleдувања на Советот од имплементацијата на Законот за радиодифузната дејност

Советот за радиодифузија, и во 2008 година, продолжи да го спроведува Законот за радиодифузна дејност, соочувајќи се и понатаму со одредени недоречености и недоследности кои беа пречка за негова ефикасна примена во практиката во текот на 2006 и 2007 година. Станува збор за одреден број непрецизно и нејасно формулирани одредби во поглед на програмските и другите обврски на радиодифузерите и во делот на прекршочните одредби, кои требаше да се корегираат и дополнат, за да се овозможи целосна ефикасност во спроведувањето на надзорот од страна Советот врз спроведувањето на споменатиот Закон.

За поголемиот дел од овие недоследности, Советот за радиодифузија во писмена форма го информираше Министерството за транспорт и врски во март 2008 година, со предлог ова Министерството да покрене иницијатива за измени и

дополнувања на овој закон, што би биле изработени во соработка со Советот за радиодифузија.

Советот за радиодифузија, до Собранието на Република Македонија, упати забелешки за Законот за изменување и дополнување на Изборниот законик, објавен во „Службен весник на РМ“ бр. 136 од 30.10.2008 година, со позитивно мислење за измените на член 75 став 1 и 2 од Изборниот законик, со кои се предвиде Советот за радиодифузија да биде субјектот кој донесува „Правилник за рамноправен пристап во медиумското претставување за време на изборната кампања“, со кој се определува должината на траењето на изборното претставување, начинот на рекламирање и условите за користење на програмското време, односно просторот во радиодифузерите за претставување на кандидатите и нивните програми, за разлика од пред тоа важечките законски решенија со кои таквото овластување го имаше Собранието на Република Македонија по предлог на Советот за радиодифузија. Во однос на измените на 75 став 3 од Изборниот законик, Советот забележа дека решението од новиот член 75 став 3 од Изборниот законик, со дозволени 15 минути дополнително време за емитување платена политичка програма на еден реален час, е различно од решението содржано во член 95 од Законот за радиодифузната дејност („Службен весник на РМ“ бр. 100/2005, 19/2007 и 103/2008), со дозволени 12 минути дополнително време за емитување платена политичка програма на еден реален час, со барање, со соодветна законодавна интервенција, да се надмине меѓусебната неусогласеност на Изборниот законик, како закон што ја уредува изборната материја, и Законот за радиодифузната дејност, како закон што ја уредува радиодифузната материја.

2.3. Активности на Советот за заштита на авторското право и сродните права

Одделението за регулатива и авторско право и сродните права, во состав на Секторот за правни работи, се формира врз основа на измените на „Правилникот за внатрешна организација и систематизација на работните места и задачите на Стручната служба на Советот за радиодифузија на РМ“, направени на 25-тата седница на Советот за радиодифузија на Република Македонија, одржана на 12.11.2008 година. Неговото формирање е во согласност со Стратегијата за развој на радиодифузната дејност во Република Македонија за периодот 2007 – 2012 година, донесена од Советот за радиодифузија, каде е потенцирана борбата против пиратството како стратешка определба на Република Македонија. Во надлежност на оваа одделение се: изработката на правни анализи за примената на Законот за радиодифузната дејност и Законот за авторското право и сродните права, како и другата законска регулатива, и нивната усогласеност со европската легислатива; изработка на мислења и предлози до Советот за измени и дополнувања на законската регулатива и изготвување предлози и иницирање прашања кои се однесуваат на законите и подзаконските акти од областа на радиодифузијата и авторското право и сродните права, во насока на подобра имплементација на истите; проучување и примена на овие прописи, како и изготвување стручни мислења и упатства за нивна примена; следење на програмските пакети на јавните комуникациски мрежи од аспект на надлежностите на Советот; изготвување анализи, информации, прегледи и извештаи за промените во програмските пакети на јавните комуникациски мрежи; подготвување, организирање и реализирање мониторинг на програмските пакети на јавните комуникациски мрежи и изготвување извештаи. Одделението располага со база на оператори на јавни комуникациски мрежи, а покрај другото, планира организирање обуки за операторите на јавни комуникациски мрежи, како и обуки на надворешните соработници ангажирани за мониторингот на кабелските и други оператори, за проблематиката на авторските и сродните права, и воспоставување на регистар на овластени застапници за склучување договори за реемитување на

програмски сервиси во јавните комуникациски мрежи, а по потреба, заради успешна борба со пиратеријата во радиодифузната област, и непосредна комуникација со домашните и странските радиодифузери, чии програми се реемитуваат или има интерес да се реемитуваат преку јавните комуникациски мрежи.

2.4. Ставови на Советот за измените на Законот за радиодифузната дејност

Во текот на 2008 година беше донесен Закон за изменување и дополнување на Законот за радиодифузната дејност, објавен во „Службен весник на РМ“ бр. 103/2008 од 19.08.2008 година. Советот за радиодифузија не беше консултиран во постапката што претходеше на неговото донесување, а со него, за прв пат во правниот систем на Република Македонија, поблиску се нормираа стечајот и ликвидацијата на јавно радиодифузно претпријатие и трговско радиодифузно друштво, со упатување на примена Законот за стечај во однос на спроведувањето на стечајната постапка и примена на Законот за трговските друштва кои се однесуваат на ликвидација на трговско друштво. На состанокот на Комитетот за стабилизација и асоцијација, одржан на 18 и 19 септември 2008 година во Скопје, беше презентирана клучната порака од Европската Комисија за укинување на одредбата за стечај на Македонската радиотелевизија од Законот за радиодифузија, бидејќи според нејзиното мислење стечајот не е дозволив, ниту предвиден во ниту една од земјите членки на Европската унија кога е во прашање јавниот сервис. Со член 2 од Законот за изменување и дополнување на Законот за радиодифузната дејност, се додаде нов став во членот 145, кој гласи: „За постигнување и одржување на поголем степен на програмски и техничко – технолошки развој на јавниот радиодифузен сервис можат да се издвојуваат средства и од Буџетот на Република Македонија.“ Радиодифузната такса остана како извор на финансирање на јавниот радиодифузен сервис и други субјекти, меѓу кои и Советот за радиодифузија, со тоа што таа се сведе на износ од 130 денари, со обврска износот да се менува еднаш годишно во зависност од висината на трошоците на живот за претходната година објавен од Државниот завод за статистика. Со овој пропис се избриша член 173 став 4 од Законот за радиодифузната дејност, на што реагираше Советот со барање за негова корекција, упатено до Министерството за транспорт и врски. Ова барање беше усвоено, на начин што законодавецот изврши негова корекција, со донесување на Законот за исправка на Законот за радиодифузната дејност. Резултатот од таа исправка беше во согласност со намерата на законодавецот да се избрише член 173 став 5 од Законот, каде до бришењето стоеше дека јавните претпријатија кои вршат радиодифузна дејност – радио на локално ниво, кои нема да постапат по одлуката за нивна трансформација, се бришат од регистарот, а нивниот имот и обврски ги презема Република Македонија.

Советот за радиодифузија, во март 2008 година, достави Предлог – иницијатива за изменување и дополнување на Законот за радиодифузната дејност до Работната група на Министерството за транспорт и врски. Во него беа содржани искуствата на Советот од дотогашната имплементација на Законот за радиодифузната дејност, а меѓу другото, беа предложени: прецизни дефиниции на поимите „прекумерно насилство“ и „порнографија“; забрана како основачи на радиодифузери да се појават носители на функција во политичка партија; прецизирање на правниот основ на овластувањето на Советот да донесува подзаконски и други акти за спроведување на Законот за радиодифузната дејност; прогресивно остварување на обврската за застапеност на европските аудиовизуелни дела, како за Македонската радиотелевизија, така и за радиодифузерите на државно ниво; обврска на Македонската радиотелевизија да издвои најмалку 10% од годишните средства наменети за продукција на телевизиски програми за европски аудиовизуелни дела од

независни продуценти; и забрана за спонзорирање вести, актуелно – информативни програми, како и програми од политички и религиозен карактер. Во материјалот на Советот беше разработена и прекршочната постапка пред Комисијата за одлучување по прекршок, како прекршочен орган на Советот за радиодифузија, а беа предложени и измени на член 166 и член 167 од Законот за радиодифузната дејност, за да се доуреди прекршочната одговорност во однос на постојните прекршоци и за да се санкционираат одредени, досега несанкционирани прекршувања на одредбите од Законот за радиодифузната дејност.

Во втората половина на 2008 година се актуелизира прашањето за измени и дополнувања на Законот за радиодифузната дејност, во однос на телевизискиот програмски сервис „Собраниски канал“. Советот за радиодифузија, на седницата одржана на 24.10.2008 година, расправаше за практиката на Јавниот сервис на фреквенцијата што ја користи за емитување на активности на Собранието на Република Македонија, под логото „МРТ“ да емитува друг програмски сервис, што не е дефиниран во Законот за радиодифузната дејност. Во реакцијата на Советот, упатена до јаноста, меѓу другото, стои: дека сервисот означен со логото „МРТ“ не постои во Законот; дека програмскиот сервис „Собраниски канал“ е наменет исклучиво за емитувањена активностите на Собранието на Република Македонија, како законодавен дом во кој се отсликува волјата на граѓаните и политичкиот плурализам; дека една од основните функции на МРТ е да обезбеди нејзините програми да бидат заштитени од какво и да е влијание на власта, политички организации или центри на економска моќ; дека од претходно изнесените причини е неприфатлива повремениот практика на директно пренесување седници на Владата или емитување снимки од истите; и дека е потребно преиспитување и соодветно димензионирање на законските обврски и функциите на Јавниот радиодифузен сервис, особено во пресрет на процесот на дигитализација во радиодифузната сфера.

Советот се ангажира и на планот на понудување предлог - решенија за воспоставување на ефикасна наплата на радиодифузната такса. Укажувајќи на одредени недостатоци во постојниот модел, тој понуди повеќе решенија, меѓу кои и воспоставување Регистар на обврзници, со континуирано негово ажурирање и дополнување; еднократна достава на решенијата за наплата на радиодифузната такса до обврзниците кон крајот на тековната или почетокот на наредната година; доставување на решенијата врз основа на доставница, како доказ за извршена достава; и присилна наплата врз основа на вратените доставници, и тоа преку извршителите, по можност без претходно водење на судска постапка. Советот предложи и измени и дополнувања на Законот за радиодифузната дејност, со дефинирање на обврзниците за плаќање на радиодифузната такса, меѓу кои и дефинирање што се подразбира под семејно домаќинство; кои се категории правни лица се обврзници за плаќање на радиодифузната такса; определување на минималниот праг вработени (од 1-20) во трговските радиодифузни друштва за плаќање на една радиодифузна такса; регулирање на можноста Македонската радиотелевизија на друг субјект да му го довери администрирањето на наплатата на таксата и прецизирање на механизмите на присилна наплата. Имајќи ги предвид заклучоците од состанокот на Комитетот за стабилизација и асоцијација, одржан на 18 и 19 септември 2008 година, во Скопје, како заклучоците од седницата на Владата на РМ одржана на 21.09.2008 година, Советот се вклучи во активностите што ги презеде Владата на Република Македонија, за изнаоѓање решенија за воспоставување ефикасен систем за наплата на радиодифузната такса.

3 Надзор врз работењето на радиодифузерите

3.1 Мониторинг на програмските обврски на радиодифузерите утврдени во Законот и во подзаконските акти

Во текот на 2008 година се реализирани неколку мониторинзи на телевизиските и на радио програмските сервиси, било како дел од редовниот мониторинг било како дел од обврските на Советот утврдени со Изборниот законик. Беа спроведени и поголем број ад хок мониторинзи на одделни емитувани програми, од кои дел беа реализирани по пријави на граѓани или на други субјекти.

Мониторинзите кои меѓусебно се разликуваат според опфатот на медиумите, периодот (број на денови) во кој се врши контролното снимање и аспектот на програмата што се набљудува (квантитативен или квалитативен), имаа секогаш една иста цел, да се провери во која мера радиодифузерите ги почитуваат одредбите од Законот за радиодифузната дејност и од подзаконските акти.

Редовен мониторинг на ТВ и на радио програмските сервиси

Во октомври и во ноември 2008 година беше реализиран еднодневен (24 часовен) мониторинг на телевизиските програмски сервиси што емитуваат програма на државно ниво и неколку програмски сервиси што емитуваат програма на регионално ниво. Со мониторингот спроведен во октомври беа опфатени Првиот и Вториот програмски сервис на јавниот радиодифузен сервис (МТВ), Телевизија А1, Телевизија Сител, Телевизија Алсат М, Телевизија Канал 5 и Телевизија Телма, а со вториот мониторинг ТВ МТМ, К-15 и ТВ Алфа. Целта на мониторингот беше да се утврди степенот на исполнување на обврските на медиумите кои произлегуваат од Законот за радиодифузната дејност и од подзаконските акти на Советот за радиодифузија. Оттука и мониторингот беше фокусиран на повеќе аспекти:

- почитување на одредбите кои се однесуваат на идентификацијата, времетраењето и инсертирањето на рекламирањето;
- почитување на забраната за прикриено рекламирање во програмите;
- почитување на Правилникот за заштита на малолетната публика од програми што можат штетно да влијаат врз нејзиниот психички, физички и морален развој;
- користење на телефонските услуги со посебна тарифа во програмите на радиодифузерите;
- почитување на правилата за спонзорство на програмите;
- остварување на процентот за емитирање програма изворно создадена на македонски јазик или на јазиците на мнозинските заедници кои живеат во Република Македонија и на исполнувањето на квотите за емитирање вокално-инструментална музика на македонски јазик, односно на јазиците на мнозинските заедници.

Мониторинг на програмските сервиси од аспект на утврдените формати

Во рамките на своите редовни активности, Советот за радиодифузија спроведе мониторинг на неделната програма на трговските радио и телевизиски сервиси што емитуваат програма на државно ниво, и на телевизиските програмски сервиси на радиодифузерите на регионално ниво со цел да се утврди дали радиодифузерите се придржуваат до пријавените формати за кои имаат добиено дозвола за вршење радиодифузна дејност. Форматите, односно природата на програмскиот сервис се утврдени во Правилникот за форматите и на радио и на телевизиските програмски

сервиси и истите се определуваат преку видовите програми од кои се состои тој програмски сервис. Според форматот, програмските сервиси можат да бидат општи и специјализирани. Понатаму, во овие рамки поделбата се врши на следниов начин: телевизиските сервиси од општ формат можат да бидат програмски сервиси во кои застапените видови програми ги остваруваат сите три медиумски функции (информативна, забавна и образовна) и програмски сервиси во кои застапените видови програми претежно остваруваат една од трите медиумски функции (информативна, забавна или образовна). Телевизискиот програмски сервис од специјализиран формат се состои од најмалку 70% програми од ист вид (спортски или музички, или културни, или образовни, или информативни и др.). Поделбата кај радио програмските сервиси е направена во зависност од застапеноста на говорните содржини во вкупната програма и радио програмските сервиси можат да бидат: говорно радио – над 25% говорни содржини, говорно музичко радио – над 10% до 25% говорни содржини, музичко – говорно радио – над 5% до 10% говорни содржини и музичко радио – до 5% говорни содржини. Кај говорните и кај говорно-музичките радија форматот се определува според говорните содржини и тие исто како кај телевизиите можат да бидат од општ и специјализиран формат, додека форматот на музичко-говорните и музичките радија се определува според музиката. За да се определи форматот на одреден програмски сервис потребно е да се спроведе неделна анализа на вкупната програма. Притоа, не се зема предвид целата програма, односно се изземаат рекламите и телешопинг спотовите, телешопинг-прозорците, промотивните најави и спотовите на радиодифузерите, најавите на културни и спортски манифестации, најавите за кампањи од јавен интерес, апелите за добротворни цели, преносите или одложените снимки од верските служби или проповеди и програмите за физичка култура и рекреација. Направените анализи покажаа дека дел од медиумите не ги почитуваат доследно обврските во однос на форматот на нивниот сервис.

Ад-хок мониторинг на одделни програми на радиодифузерите

Во текот на 2008 година беа спроведени повеќе ад-хок мониторинзи на конкретни емисии или делови од програмата, реализирани по констатација на Советот за радиодифузија за можни повреди на Законот за радиодифузната дејност и подзаконските акти или по пријави добиени од граѓани, радиодифузери или други субјекти.

До Телевизија А1 Советот за радиодифузија реагираше по повод емисијата “Четири сезони” поради прикриено рекламирање производи од страна на водителот на емисијата и поради поголемо времетраење на идентификацијата на спонзорите. Слични прекршувања беа констатирани и во емисијата Обични луѓе на ТВ Алсат – М. Прикриено рекламирање беше констатирано и кај ТВ Канал 5 во емисијата Вртелешка преку осмислување сценографија која служи и како индикатор за идентификување на услугата на една телекомуникациска компанија. Исклучок од ваквата практика не беше ниту емисијата Јади бурек на ТВ Скај нет, за која беше констатирано и дека информациите за телефонските услуги со посебна тарифа во рамките на програмата не се правилно означени. Мониторингот на Советот констатираше и емитување содржини кои се несоодветни за малолетната публика било поради времето на емитување било поради самата содржина. Така, во несоодветен период беше забележана употреба на вулгарен говор во емисијата “Backstage” на ТВ Сител. Содржини што можат штетно да влијаат врз физичкиот, психичкиот и моралниот развој на малолетната публика беа констатирани во СМС пораките на ТВ Амазон.

Следење на обврската за обезбедување застапеност на европски аудиовизуелни дела

Советот спроведе надзор над исполнувањето на обврската за застапеност на европски аудиовизуелни дела, којашто треба да ја обезбедат Јавниот радиодифузен сервис и телевизиските програмски сервиси на државно ниво. Процентот на застапеност е утврден во Законот за радиодифузната дејност, додека начинот на исполнување на обврската за емитување европски аудиовизуелни дела е пропишан со Правилникот за европски аудиовизуелни дела на Советот. Во процентот на европски дела не влегуваат сите видови програми туку само следниве: играна, документарна, документарно-забавна, образовна, образовно-забавна, актуелно-информативна со документаристички пристап, програми од областа на културата, уметноста и на хуманитарните науки, концерти, музички фестивали, фоклорни танци, балет и современ танц, опери, хумористични емисии/серијали снимени во ентериер/ектериер и комедии кои се драматуршки целини снимени во студио. За европски аудиовизуелни дела се сметаат и изворно создадените програми на македонските јазик или на јазиците на мнозинските заедници што живеат во Република Македонија, доколку се од споменатите видови програми. Програмите се класифицираат согласно Одлуката за класификација на радио и на телевизиските програми на Советот. Обврската радиодифузерите треба да ја исполнат во период од 5 години, така што првата година процентот на застапеност на европските аудиовизуелни дела треба да изнесува најмалку 10%, а во секоја наредна година треба да се зголемува за уште најмалку 10%.

Бараните податоци обработени според Образецот за евиденција на европски дела, до Советот ги доставија сите радиодифузери за коишто важи оваа обврска, со исклучок на ТВ A1. Анализата на податоците покажа дека сите радиодифузери ја исполнија обврската за 2007 година, односно емитуваа најмалку 10% европски аудиовизуелни дела.

3.2 Мониторинг на предвремените парламентарни избори во 2008 година

Советот за радиодифузија, согласно своите обврски утврдени во член 74 од Изборниот Законик (Службен весник на РМ бр.40/2006) спроведе мониторинг на медиумското покривање на изборната кампања за време на одржувањето на Предвремените парламентарни избори во 2008 година. Еден месец пред да започне кампањата, Советот донесе Упатство за медиумско претставување за Предвремените избори за пратеници во Собранието на Република Македонија во 2008 година ("Службен весник на РМ" бр.53/08) со кое ги утврди условите за пристап до облиците на медиумско претставување, должината на траењето на изборното претставување и принципите за правично, избалансирано и непристрасно покривање на изборите и Упатство за изборниот молк за Предвремените избори за пратеници во Собранието на Република Македонија во 2008 година ("Службен весник на РМ" бр.53/08), со кое, пак, се прецизира начинот на известување за време на изборниот молк и облиците на прекршување на изборниот молк во програмите на радиодифузерите. Упатствата беа донесени врз основа на член 37 став 1 точка 5 од Законот за радиодифузната дејност, со оглед на тоа што Собранието на Република Македонија се самораспушти и не беше во можност да донесе одлука за правилата за рамноправен пристап во медиумското претставување за време на изборната кампања, која ја предлага Советот. По донесувањето на Упатствата, се одржаа работилници на кои им беше презентирана нивната содржина на радиодифузерите, додека за надворешните соработници кои ја следеа програмата на медиумите беа организирани обуки.

Програмите на медиумите беа следени во текот на целата изборна кампања,

која траеше од 11 до 30 мај 2008 година и изборниот молк на 31 мај и на 1 јуни, како и на деновите на прегласување на 14 и на 15 јуни. Со мониторингот беа опфатени програмските сервиси на сите радиодифузери на државно ниво, а на регионално и локално ниво фокусот беше ставен врз телевизиските програмски сервиси. Кај регионалните и локалните радија се постапуваше по поплатите од организаторите на изборната кампања или граѓаните и другите субјекти. Предмет на мониторингот беше вкупно емитираната програма на радиодифузерите во периодите утврдени со Концептот за мониторинг на изборите, што го усвои Советот. Кај телевизиите на државно ниво се анализираше програмата емитирана во периодот од 7 часот наутро до 1 часот по полноќ, а кај радио програмските сервиси периодот од 8 до 24 часот. Се анализираа по две изданија од вестите емитувани меѓу 16 и 24 часот, во кои се концентрирани најмногу информации за изборната кампања. Кај МТВ1 и МТВ2 Програмата на албански јазик, во квантумот анализирани вести дополнително беа опфатени и извештаите за текот на кампањите емитувани во информативната програма насловена “Македонија гласа”. Програмата на радиодифузерите на регионално и на локално ниво се анализираше во периодот од 16 часот до полноќ, со тоа што се следеше едно издание на вестите (централното) емитирано во овој период. Целта на мониторингот беше да се следи дали и колку електронските медиуми:

- ќе им овозможат на политичките партии и кандидати подеднакви услови за пристап до сите облици на медиумско претставување за време на изборната кампања;
- ќе обезбедат правично, избалансирано и непристрасно медиумско претставување;
- ќе ги почитуваат правилата за емитирање платено политичко рекламирање и, воопшто правилата утврдени со Законот за радиодифузната дејност, со Изборниот законик и со двете упатства – за медиумско претставување и за време на изборниот молк.

Во текот на кампањата и за време на изборниот молк беа утврдени повеќе прекршувања и на Законот за радиодифузната дејност и на двете упатства од Советот (за медиумско претставување и за изборниот молк). Меѓу нив најчести беа:

- надминување на дозволения лимит од 12 минути за политичко рекламирање на реален час;
- одвојување повеќе време од пропишаните осум минути на реален час за политичко рекламирање на еден организатор на изборна кампања;
- злоупотреба на малолетници во политичко рекламирање;
- несоодветно објавување податоци од испитување на јавното мислење;
- злоупотреба на програми што не се поврзани со изборите во функција на изборната кампања на некои од организаторите и
- емитирање рекламни пораки на органите на власт.

3.3 Видови прекршувања на Законот и на подзаконските акти и изречени мерки кон радиодифузерите

За прекршувањата на Законот за радиодифузната дејност (“Службен весник на РМ”, бр.100/05, бр.19/07, 103/08 и 152/08) и на подзаконските акти донесени врз основа на истиот Закон, врз основа на спроведениот редовен мониторинг на Советот и мониторингот за време на Предвремените парламентарни избори во РМ во 2008 година, Советот за радиодифузија на РМ во 2008 година изрече вкупно 118 мерки, од кои:

- 62 писмени опомени;
- 40 писмени опомени со барање за објавување;
- 11 времени забрани за рекламирање и телешопинг од 1 (еден) ден;
- 1 времена забрана за рекламирање и телешопинг од 3 (три) дена;

- 4 забрани за емитување на програмскиот сервис за период од 8 дена.

Врз основа на редовниот мониторинг кој Советот го спроведе во 2008 година, утврдено е дека најголем дел од прекршувањата на Законот за радиодифузната дејност за кои Советот им изрече мерки на радиодифузерите се прекршувањата на член 20, ставови 1 и 2 од Законот поради необјавување на податоците кои се однесуваат на работењето на радиодифузерите во претходната година, односно податоците за промените на сопственичката структура, статусните промени, промените во органите на управување и раководење и изворите на финансирање. По овој основ, во 2008 година Советот изрече: 24 мерки - писмена опомена, 8 мерки - писмена опомена со барање за објавување и 3 мерки - временна забрана за емитување на програмскиот сервис од осум дена.

Голем број од мерките кон радиодифузерите, Советот ги изрече за констатираните прекршувања на членот 71 од Законот за радиодифузната дејност и одредбите од Правилникот за заштита на малолетната публика од програми што можат штетно да влијаат врз нејзиниот физички психички и морален развој, односно за констатираното емитување програмски содржини неозначени пред почетокот на нивното емитување, како и за време на нивното емитување со соодветно акустично или визуелно предупредување, емитување промотивни најави необележани со визуелниот знак што ја сигнализира категоријата програма што се најавува, како и емитување програмски содржини (кои можат штетно да влијаат врз физичкиот, психичкиот и морален развој на малолетната публика) во несоодветен период. За наведените прекршувања Советот изрече 5 мерки - писмена опомена и 10 мерки - писмена опомена со барање за објавување. Исто така, за прекршувањето на член 70, став 1 од Законот, односно за емитување програми кои содржат порнографија, прекумерно насилство, или други програми кои можат сериозно да го загрозат физичкиот, психичкиот и моралниот развој на децата и младите, Советот изрече 1 мерка - временна забрана за емитување на програмскиот сервис од осум дена.

Врз основа на мониторингот утврдено е дека голем е и бројот на прекршувањата на Законот, кои се однесуваат на одредбите за рекламирање од глава ВИИ - рекламирање, телешопинг и спонзорство. За прекршувањето на член 93, став 3 од Законот, што се однесува на времетраењето на рекламирањето (12 минути) на еден реален час емитувана програма, изречени се: 1 мерка - писмена опомена, 1 мерка - временна забрана за рекламирање и телешопинг од еден ден и 1 мерка - временна забрана за рекламирање и телешопинг од три дена. За емитување рекламни спотови во реален час кога се емитувани и телешопинг прозорци (член 94, став 4 од Законот), Советот изрече: 1 мерка - писмена опомена и 1 мерка - временна забрана за рекламирање и телешопинг од 1 ден. Во врска со констатираното прикриено рекламирање (член 98, став 1), Советот изрече: 1 мерка - писмена опомена со барање за објавување и 1 мерка - временна забрана за рекламирање и телешопинг од еден ден, а во врска со констатираното изложување (во програмите) производи чие име или марка се видливо истаканати (член 98, став 2), Советот изрече 1 мерка - писмена опомена и 1 мерка - временна забрана за рекламирање и телешопинг од еден ден. За прекршувањата на член 99, став 1, алинеи 2, 3 и 4 од Законот, Советот изрече 2 мерки - писмена опомена и 1 мерка - временна забрана за рекламирање и телешопинг од еден ден.

Од страна на Советот констатиран е еден случај - радиодифузер да емитува делови од емисии на странски јазици без да бидат преведени на македонски јазик (член 83, став 1), за што Советот изрече мерка - писмена опомена. Исто така, за прекршувањата на одредбите од Правилникот за користење телефонски услуги со посебна тарифа во програмите на РА и ТВ програмски сервис, Советот изрече 2 мерки - писмена опомена и 3 мерки писмена опомена со барање за објавување.

Во целина, во текот на 2008 година, врз основа редовниот мониторинг на Советот, на трговските радиодифузни друштва им се изречени вкупно 74 мерки, и тоа:

37 мерки - писмена опомена, 25 мерки - писмена опомена со барање за објавување, 7 мерки - временна забрана за рекламирање и телешопинг од еден ден, 1 мерка - временна забрана за рекламирање и телешопинг од три дена и 4 мерки - временна забрана за емитување на програмскиот сервис од осум дена, а на јавниот радиодифузен сервис - МТВ, изречени му се 2 мерки, и тоа: 1 мерка - писмена опомена и 1 мерка - писмена опомена со барање за објавување.

Врз основа на спроведениот мониторинг за време на предвремените парламентарни избори во РМ во 2008 година, Советот им изрече вкупно 44 мерки на радиодифузерите, и тоа: 26 мерки - писмена опомена, 14 мерки - писмена опомена со барање за објавување и 4 мерки - временна забрана за рекламирање и телешопинг од еден ден.

Најголем број од мерките, Советот ги изрече за прекршувањата на член 95 од Законот и член 23 од Упатството за медиумско претставување за предвремените избори за пратеници во Собранието на РМ во 2008 ("Сл. весник на РМ", бр.53/08), односно за емитување повеќе од дозволените (со Одлука на Советот) 12 минути на час платено политичко рекламирање. По овој основ, Советот изрече 18 мерки - писмена опомена, 8 мерки - писмена опомена со барање за објавување и 4 мерки - временна забрана за рекламирање и телешопинг од еден ден. За констатираното прекршување на член 80, став 2 од Законот, односно за неизбалансирано покривање на изборната кампања Советот изрече: 2 мерки - писмена опомена и 3 мерки - писмена опомена со барање за објавување. За неизбалансирано покривање на изборната кампања Советот му изрече мерка - писмена опомена со барање за објавување и на Јавниот радиодифузен сервис - МТВ (Втор програмски сервис). Исто така, Советот констатираше и неколку случаи на учество на малолетни лица во платеното политичко рекламирање, што е спротивно на член 88 став 3 и член 18 Упатството за медиумско претставување за предвремените избори за пратеници во Собранието на РМ во 2008 ("Сл. весник на РМ", бр.53/08.) За ова прекршување Советот изрече 2 мерки - писмена опомена и 2 мерки - писмена опомена со барање за објавување. На јавниот радиодифузен сервис - МТВ (Втор програмски сервис), Советот му изрече мерка - писмена опомена за констатираното емитување политичко рекламирање и покрај забраната за емитување (член 92, став 1 од Законот).

3.4 Надзор врз исполнувањето на условите утврдени со дозволата за вршење радиодифузна дејност

Согласно Програмата на Советот, во текот на 2008 година беше спроведен надзор врз исполнувањето на обврските на радиодифузерите утврдени во дозволата за вршење радиодифузна дејност. Во оваа насока, во периодот од април до јули 2008 година, Советот за радиодифузија на РМ беше во посета на 18 радиодифузери на државно и на регионално ниво, со цел да се утврди исполнувањето на продукциско-техничките обврски преземени со добивањето на дозволата. Исто така, со цел да се утврди во која мера се исполнети обврските во поглед на програмскиот формат, беше снимен и анализиран емитуваниот програмски сервис на радиодифузерите во траење од седум дена (од понеделник до недела).

Предмет на надзорот беше следното:

- Исполнувањето на програмските обврски на трговските радиодифузни друштва од аспект на исполнувањето на обврските за форматот на програмскиот сервис утврдени во дозволата за вршење радиодифузна дејност, преку неделни анализи на програмата;
- Исполнувањето на техничките барања утврдени со подзаконските акти и со анексот во дозволата за вршење радиодифузна дејност;
- Исполнувањето на обврската за наплата на надоместокот за дозволата за вршење радиодифузна дејност;
- Бројот на изречени мерки на радиодифузерите и завршени судски постапки;

- Сопственичката структура;
- Економско-финансиското работење, и
- Бројот и структурата на вработените.

РАДИОДИФУЗЕРИ НА ДРЖАВНО НИВО

Кај радиодифузерите кои вршат радиодифузна дејност на државно ниво, врз основа на спроведениот надзор, беше констатирано дека обврските утврдени во дозволата за вршење на радиодифузна дејност од програмските аспект, не ги исполнија 6 (шест) радиодифузери (ТРД А1 ДООЕЛ Скопје; ТРД Сител ДООЕЛ Скопје; ТРД Канал 5 ДООЕЛ Скопје; ТРД Телевизија Макпетрол ДООЕЛ Скопје; ТРД Алсат-М ДОО Скопје и ТРД Радио Канал 77 ДООЕЛ Штип). Неисполнувањето на програмските услови утврдени во дозволата во најголем дел се однесуваа на неусогласениот програмски формат со Правилникот за форматите на радио и на телевизиските програмски сервиси (Пречистен текст - “Сл.весник на РМ”, бр.113/2006), како и пријавената структура на неделната програма по функции содржана во пријавата, која радиодифузерите ја доставија до Советот за радиодифузија на РМ. Кај одредени радиодифузери беше констатирано дека не ја категоризираат емитуваната програма и не ги аплицираат облиците на акустично и визуелно предупредување согласно Правилникот за заштита на малолетната публика од програми што можат штетно да влијаат врз нејзиниот физички, психички и морален развој (“Сл.весник на РМ”, бр.21/2007).

Обврските утврдени во дозволата од технички аспект не ги исполнија 8 (осум) радиодифузери (ТРД А1 ДООЕЛ Скопје; ТРД Сител ДООЕЛ Скопје; ТРД Канал 5 ДООЕЛ Скопје; ТРД Телевизија Макпетрол ДООЕЛ Скопје; ТРД Алсат-М ДОО Скопје; ТРД Радио Антена 5 Петров, Јаневски и Гушев ДОО Скопје; ТРД Радио Канал 77 ДООЕЛ Штип и ТРД Рос Метрополис радио ДОО Скопје). Неисполнувањето се однесуваше во најголем број на неакустичка обработка на режијата или студиото, неизвршено мерење на време на реверберација на студијата или извршени мерења на време на реверберација кои не се во согласност со Правилникот за основните технички услови, стандарди и параметри за студискиот дел на радиодифузерите (“Сл.весник на РМ”, бр.133/2006), како и констатирано непоседување на атест од овластен субјект за мерење на заземјувањето, констатирано кај еден радиодифузер (ТРД Канал 77, ДООЕЛ Штип). Исто така, Советот констатираше дека програмскиот сервис на 2 (два) радиодифузери (ТРД Телевизија Макпетрол ДООЕЛ Скопје и ТРД Алсат-М ДОО Скопје) не содржи телетекст, спротивно на одредбите од погоре цитираниот Правилник.

Во врска со обврската на радиодифузерите од економски аспект – плаќање на надоместокот за дозволата, Советот утврди дека оваа обврска ја исполнија сите радиодифузери кои вршат дејност на државно ниво.

РАДИОДИФУЗЕРИ НА РЕГИОНАЛНО НИВО

Кај радиодифузерите кои вршат радиодифузна дејност на регионално ниво, врз основа на спроведениот надзор, беше констатирано дека обврските утврдени во дозволата за вршење на радиодифузна дејност од програмските аспект, не ги исполнија 5 (пет) радиодифузери (ТРД ТВ БТР Национал ДООЕЛ Скопје; ТРД ТВ Шутел Камил ДООЕЛ Скопје; ТРД ТВ ЕДО ДООЕЛ, С.Љубин, Сарај; ТРД ТВ Амазон ДООЕЛ Скопје и ТРД ТВ Ера ДОО Скопје). Неисполнувањето на програмските услови утврдени во дозволата се однесуваа на неусогласениот програмски формат со Правилникот за форматите на радио и на телевизиските програмски сервиси (Пречистен текст - “Сл.весник на РМ”, бр.113/2006), како и пријавената структура на

неделната програма по функции содржана во пријавата, која радиодифузерите ја доставија до Советот за радиодифузија на РМ.

Обврските утврдени во дозволата од технички аспект не ги исполнија 6 (шест) радиодифузери (ТРД ТВ БТР Национал ДООЕЛ Скопје; ТРД Скај Нет - Манчев ДОО Скопје; ТРД ТВ Шутел Камил ДООЕЛ Скопје; ТРД ТВ ЕДО ДООЕЛ, С.Љубин, Сарај; ТРД ТВ Амазон ДООЕЛ Скопје и ТРД Телевизија Крт ДОО Скопје). Неисполнувањето се однесуваше во најголем број на неакустичка обработка на режијата или студиото, неизвршено мерење на време на реверберација на студијата или извршени мерења на време на реверберација кои не се во согласност со Правилникот за основните технички услови, стандарди и параметри за студискиот дел на радиодифузерите ("Сл.весник на РМ", бр.133/2006), како и несоодветна висина на телевизиското студио, констатирана кај еден радиодифузер (ТРД Скај Нет - Манчев ДОО Скопје).

Обврската на радиодифузерите од економски аспект – плаќање на надоместокот за дозволата, уредно ја исполнија радиодифузерите кои вршат дејност на регионално ниво, со исклучок на еден радиодифузер (ТРД ТВ БТР Национал ДООЕЛ Скопје), кој го немаше подмирено во целост надоместокот за дозволата.

ПРЕЗЕМЕНИ МЕРКИ

Во насока на исполнување на обврските утврдени во дозволата за вршење радиодифузна дејност, Советот за радиодифузија на РМ, за констатираните недоследности, на радиодифузерите (на државно и регионално ниво) им упати укажувања да ги исполнат своите обврски, и тоа: програмските обврски - во рок од 30 (триесет) дена, техничките - во рок од 90 (деведесет) дена и економските – веднаш по приемот на укажувањето.

4 Надзор врз работењето на јавните комуникациски мрежи

4.1 Регистрација на програмските пакети

Советот за радиодифузија во 2008 година продолжи со примената на член 109 од Законот за радиодифузната дејност („Службен весник на РМ“ бр. 100/2005, 19/2007, 103/2008 и 152/2008), соочувајќи се на крајот на годината и со појавата на нов оператор на јавна комуникациска мрежа, Македонски телеком АД – Скопје, кој за прв пат во Република Македонија вовеле Телевизија преку Интернет протокол (популарно позната како ИПТВ/ИПТВ). Заедно со него, заклучно со 31.12.2008 година, во Република Македонија активно работеа 48 оператори на јавни комуникациски мрежи, не сметајќи ги тука нивните подружници.

Сé повеќе оператори на јавна комуникациска мрежа, во текот на извештајната година, нудеа пакети услуги, во вид на комбинација на кабелска телевизија, интернет и фиксна телефонија. Операторот Македонски телеком АД – Скопје понуди и филмови преку Видео он деманд услуга, односно услуга именувана како Видео по нарачка, а операторот Кејбл тел – ДООЕЛ – Скопје пакет филмски канали по принципот Pay per view, односно „Плати по гледање“.

Советот, освен контактите со Министерството за култура, оствари и контакти со повеќе регионални и локални застапници на странските телевизиски програмски сервиси емитувани преку сателит и иматели на права на филмски, спортски и други програми, во функција на проверка на правните можности за реемитување на одредени странски телевизиски програмски сервиси во јавните комуникациски мрежи во Република Македонија.

Во текот на 2008 година Советот за радиодифузија издаде вкупно 46 потврди за регистрација на програмски пакети.

Бројот на телевизиски програмски сервиси што ги нудат операторите на јавни комуникациски мрежи се движи од 30 до 70, а неколку од нив, од редот на финансиски најмоќните и технички најопремените, во последното тримесечие на 2008 година, започнаа да нудат и дигитални пакети со телевизиски програмски сервиси. Со оглед на ова, Советот за радиодифузија, при крајот на 2008 година, упати предупредување до сите оператори на јавни комуникациски мрежи дека обврската за регистрирање на програмските пакети важи како за аналогните, така и за дигиталните програмски пакети.

Операторите на јавни комуникациски мрежи, во последното тримесечие на 2008 година, ги збогатија своите програмски пакети со телевизиските програмски сервиси на оние радиодифузери од Република Македонија кои добија дозволи за вршење радиодифузна дејност – телевизија преку сателит.

4.2 Мониторинг на пакетите програмски сервиси на јавните комуникациски мрежи

Во текот на 2008 година беа извршени повеќе ад – хок мониторинзи, заради контрола на претходно утврдени прекршувања и изречени мерки.

Со мониторинзите беше констатирано дека најголем дел од прекршувањата се однесуваат на непочитувањето на член 109 став 4 од Законот за радиодифузната дејност, на начин што голем дел од операторите на јавни комуникациски мрежи, особено оние од внатрешноста на Република Македонија, и по добивањето на потврди за регистрација на пакетите програмски сервиси, покрај нив, реемитуваат и други програмски сервиси, најповеќе од редот на оние за кои не се обезбедени договори и не се регулирани авторските и сродните права.

Поради претходно преземени мерки од страна на Советот, се намалува бројот на оператори кои реемитуваат телевизиски програмски сервиси со порнографска содржина во некодирана форма.

Со мониторинзите беа забележани случаи на пренесување на телевизиски програмски сервиси титлувани на српски, хрватски или бугарски јазик, како јазик различен од јазикот на кој оригинално се произведени, а не на македонски јазик, како што тоа го бара член 82 став 2 од Законот за радиодифузната дејност, и прекршувања на член 110 од истиот закон, на начин што нивните пакети не ги содржеа програмските сервиси на Македонската радиотелевизија.

Советот, заедно со најголем дел од операторите на јавни комуникациски мрежи, на крајот на годината, започна цела една низа активности за обезбедување на титлување и коментари на македонски јазик на дел од странските телевизиски програмски сервиси, за да се спречат натамошни прекршувања на член 82 став 2 од Законот за радиодифузната дејност.

4.3 Изречени мерки

Налози за исклучување програмски сервиси

Согласно член 109 став 1 од Законот за радиодифузната дејност, преку јавна комуникациска мрежа се пренесуваат програмски сервиси на домашни и странски радиодифузери, врз основа на претходен договор за уредени авторски права и сродните права, а согласно ставот 2 од истиот закон субјектите кои реемитуваат програмски сервиси преку јавна комуникациска мрежа се должни програмските сервиси да ги регистрираат во Советот за радиодифузија како целина во вид на пакети и притоа доставуваат потврда за уредени авторски и сродни права издадена од Министерството за култура. Ставот 3 од цитираниот член ги обврзува операторите на јавни комуникациски мрежи за секоја промена на регистрираниот пакет/пакети на програмски сервиси да го известат Советот за радиодифузија, а Советот, согласно член 109 став 4, ќе наложи исклучување на одреден програмски сервис доколку тој не ги исполнува условите од ставовите 1,2 и 4 на член 109 од Законот за радиодифузната дејност.

Врз основа на член 109 став 4 од Законот за радиодифузната дејност, во 2008 година, Советот, до операторите на јавни комуникациски мрежи, упати 10 (десет) налози за исклучување на програмски сервиси.

Прекршочни постапки против операторите на јавна комуникациска мрежа

Советот за радиодифузија, согласно неговата надлежност од член 37 став 1 точка 13 од Законот за радиодифузната дејност, поведе вкупно 29 прекршочни постапки, и тоа:

- за пренесување програмски сервиси со порнографска содржина во некодирана форма - 7 прекршочни постапки;
- за титлување на програмски сервиси спротивно на член 82 став 2 од Законот за радиодифузната дејност - 7 прекршочни постапки;
- за непостапување по мерка – налог за исклучување на програмски сервиси - 6 прекршочни постапки;
- за несоодветна содржина на интерниот канал – член 113 став 1 од Законот за радиодифузната дејност - 7 прекршочни постапки; и
- за непренесување на програмските сервиси на јавниот радиодифузен сервис (Македонската радиотелевизија) – 2 прекршочни постапки.

Од 29-те поведени прекршочни постапки, 21 сеуште е во тек, а останатите осум се правосилно завршени. Во еден од правосилно завршените случаи на обвинетите им е изречена прекршочна санкција опомена, а во еден истите се ослободени од прекршочна одговорност. Во два предмети на правното лице му е изречена глоба од 300 евра, односно 18.300 денари, а на одговорното лице глоба од 200 евра, односно 12.200 денари, а во еден предмет глобата за правното лице е 300 евра, односно 18.300 денари, а за одговорното лице 100 евра, односно 6.100 денари. Во еден предмет глобата за правното лице изнесува 1.000 евра, односно 61.000 денари, а за одговорното лице 300 евра, односно 18.300 денари. Во два предмети правните лица се казнети со парични казни, едното од 61.400 денари, а другото од 60.000 денари, а обвинетите одговорни лица се ослободени од прекршочна одговорност. Во текот на 2008 година надлежните судови одлучуваа и по барања за поведување на прекршочни постапки од 2007 година.

4.4 Други превземени активности

Во текот на ноември и декември 2008 година, Секторот за програмски работи, Секторот за правни работи и Секторот за технологии и информатика на Советот за радиодифузија се занимаваа со проочување на програмските, правните и техничките аспекти на новите и во нашето законодавство нерегулирани аудиовизуелни медиумски сервиси, како Video on demand, Pay per view и други.

Во декември 2008 година започнаа и активностите за подготвување на Протоколи за обврските на операторите на јавни комуникациски мрежи во однос на преносот на програмски сервиси и обезбедувањето на аудиовизуелни медиумски сервиси на барање, со цел воспоставување на зголемена правна свест и дисциплина во работата на јавните комуникациски мрежи; обезбедување на лојална конкуренција меѓу операторите на јавни комуникациски мрежи и давателите на аудиовизуелни медиумски сервиси на барање; потврдување на заложбата за спречување на пиратеријата; и уредување на обврските на давателите на аудиовизуелни медиумски сервиси на барање, во услови на непостоење на законска регулатива за овој вид сервиси.

5 Радиодифузен пазар

Потребата од следење на состојбата на радиодифузниот пазар произлегува од член 21, став 3 од Законот за радиодифузната дејност. Оваа задача на Советот е поврзана и со потребата да се обезбеди спроведување на основните цели на Законот за радиодифузната дејност, меѓу кои и „унапредувањето и поттикнувањето на конкуренцијата и развојот на радиодифузната дејност“ (член 2, став 1, алинеја 4). Трет аспект поради кој е важно Советот да ги следи состојбите на радиодифузниот пазар се неговите надлежности во спроведувањето на одредбите од глава 3 на Законот за радиодифузната дејност поврзани со заштитата на плурализмот и разновидноста во програмската понуда, односно со спречувањето на недозволената медиумска концентрација. За да може да одлучува за овие прашања, на Советот му се неопходни прецизни показатели за уделите на пазарот на огласување и уделите во гледаноста и слушаноста, како критериуми што се утврдени во став 6, алинеја 1 и 2 на член 17 од Законот за радиодифузната дејност.

За таа цел, Советот за радиодифузија започна со спроведување редовни анализи на пазарот на радиодифузната дејност. Првата сеопфатна анализа на пазарот на радиодифузната дејност за периодот 2004, 2005 и 2006 година Советот за радиодифузија ја спроведе во рамките на изготвувањето на Стратегијата за развој на радиодифузната дејност. Во рамките на овој извештај се претставени показателите од анализата на пазарот на радиодифузната дејност за 2007 година, бидејќи податоците за економското работење за 2008 година радиодифузерите на Советот му ги доставуваат дури откако ќе ги предадат завршните сметки до Централниот регистар на РМ.

Податоците за економското работење за 2007 година, радиодифузерите ги доставија на посебен образец пропишан од страна на Советот, а валидноста на истите беше проверена со податоците од завршните сметки и Информацијата за економско-финансиското работење издадена од Централниот регистар на РМ, за трговските радиодифузни друштва, односно од Извештајот за работење во 2007 година за Македонската радиотелевизија.

5.1 Телевизиски пазар

Во мај 2007 година дури 52,1 отсто од домаќинствата во Република Македонија биле приклучени на кабелска мрежа¹. Само на класична терестријална антена биле приклучени 39,5 отсто од домаќинствата, 8 отсто имале сателитски приклучок, додека пак, 0,4 отсто воопшто не поседувале телевизиски приемник. Приемот на телевизискиот сигнал преку кабелски приклучок е доминантен кај домаќинствата од урбана средина, додека пак, најголемиот дел од домаќинствата од рурална средина телевизискиот сигнал го примале преку класична терестријална антена.

До јуни 2007 година, на телевизискиот пазар, покрај јавниот радиодифузен сервис – Македонската телевизија, функционираа и 55 комерцијални телевизии. По усогласувањето на договорите за концесија и преминот во дозволи, на пазарот продолжија да работат 52 комерцијални телевизии – 5 на државно, 11 на регионално и 36 на локално ниво.

¹ Станува збор за главниот телевизиски приемник во домаќинството на кој најчесто се следи програмата.

Комерцијални телевизиски станици според опфатот (2007 година)

	Телевизии
Државно ниво	5
Регионално ниво	11
Локално ниво	36
Вкупно	52

Во споредба со претходните години, 2007 била најповолна година за ТВ-индустријата. Остварен е вкупен приход од 1.674.541.813,00 денари, или 23,88 отсто повеќе во однос на 2006 година. Сепак, порастот на приходите не е рамномерен кај сите сектори - најголем е кај приватните ТВ-станции на државно ниво, додека регионалните и локалните телевизии оваа година оствариле најмалку приходи. Приходите на јавниот сервис (МТВ) изминативе години стагнираа поради фактот што не функционираше наплатата на радиодифузната такса. Во 2007 година јавниот сервис од наплата на радиодифузната такса добил само 6.018.184,00 денари, но затоа пак од Буџетот на РМ за МТВ биле одвоени 356.767.154,00 денари².

Структура на приходите во периодот од 2004 - 2007 (МКД)

	2004	2005	2006	2007
Радифузна такса			178.802.962,00	6.018.184,00
Реклами	392.380.807,00	347.282.653,00	0,	1.104.001.161,00
Спонзорства	1.638.404,00	1.027.479,00	3.906.648,00	2.421.638,00
Донации	32.097.648,00	39.571.463,00	32.617.169,00	23.066.857,00
Продажба на програма	1.127.970,00	3.201.953,00	1.028.278,00	2.574.601,00
Други приходи	148.134.657,00	114.706.208,00	275.909.298,00	536.459.372,00
ВКУПНО	1.083.120.896,00	967.686.961,00	1.351.768.568,00	1.674.541.813,00

Вкупните приходи на петте комерцијални телевизии на државно ниво во 2007 година изнесувале 1.058.582.529,00 денари, а нивниот удел во вкупните приходи на ТВ-индустријата е 63,2 отсто. Најголем дел од приходите (93,79 отсто) овие радиодифузери го оствариле од основната дејност, односно од емитување реклами и телешопинг. Десетте регионални телевизии оствариле вкупен приход во износ од 49.371.624,00 денари, што претставува 2,95 отсто од вкупните приходи во телевизиската индустрија. Телевизиите на локално ниво оствариле вкупно 94.068.295,00 денари или 5,62 отсто од вкупните приходи.

Вкупни трошоци во периодот од 2004 - 2007³ (МКД)

	2004	2005	2006	2007
Државно ниво			1.214.844.445,	1.519.592.806,
Регионални	898.961.421,00	895.734.254,00	00	00
	0,00	0,00	0,00	65.127.739,00
Локални	182.047.369,00	183.022.810,00	186.816.148,00	94.299.060,50

² Овие износи се процена на уделот на МТВ во вкупно остварените приходи на МРТ од радиодифузната такса (9.034.665,00 денари), односно од Буџетот на РМ (535.605.995,00).

³ По завршувањето на постапката за усогласување на договорите за концесија и преминот во систем на дозволи, радиодифузерите што емитуваа програма на подрачјето на Скопје продолжија да работат како регионални радиодифузери.

Јавен сектор (МТВ)	507.844.457,00	479.003.640,00	443.414.222,00	525.242.960,00
Приватен сектор	573.164.333,00	599.753.424,00	958.246.371,00	1.153.776.645,50
ВКУПНО	1.081.008.790,00	1.078.757.063,00	1.401.660.593,00	1.679.019.605,50

Вкупните трошоци во телевизиската индустрија направени во 2007 година изнесуваат 1.679.019.615,50 денари што во однос на 2006 година претставува зголемување за 19,79 отсто. Ова се должи на зголемувањето на трошоците на радиодифузерите што емитуваат програма на државно ниво, додека регионалните и локалните радиодифузери во 2007 година ги намалиле трошоците во однос на претходните три години. Најголемо учество во трошоците на комерцијалните телевизии на државно ниво имаат директните трошоци за создавање на програмата (71,40 отсто). Најголем дел од овие средства или 57,5 отсто се вложени во продукција на сопствена програма, а 42,5 отсто се трошоци за набавка на програма. Кај регионалните телевизии директните трошоци за создавање на програмата изнесуваат 45,5 отсто од вкупните трошоци, а кај локалните телевизии - 65,91 отсто.

Петте приватни ТВ-станции на државно ниво се најпрофитабилниот сектор во ТВ-индустријата. Овој сектор, во целина, остварил добивка во износ од 53.646.006,00 денари, додека регионалните и локалните ТВ-станции работеле со загуба. Македонската телевизија направила загуба од 52.723.595,00 денари.

Остварен резултат од работењето на ТВ-пазарот во 2007 година (МКД)

	добивка	Загуба
Македонска телевизија		52.723.595,00
приватни ТВ на државно ниво	53.646.006,00	
Регионални ТВ		15.947.114,00
Локални ТВ		661.836,00
Вкупно	53.646.006,00	69.332.545,00
Резултат		15.686.539,00

Вкупниот број вработени во ТВ секторот⁴, во 2007 година, изнесувал 1.545, од кои 1355 лица биле во редовен работен однос, а 190 биле хонорарно ангажирани. Во структурата на вработените е доминантно учеството на новинарскиот кадар (31,1 отсто), а зад нив е реализаторскиот кадар (режисери, сниматели, монтажери и др.) со учество од 27,7 отсто. Во телевизиите на државно ниво биле вработени 1160 лица, од кои 677 во Македонската телевизија и 483 во петте приватни ТВ-станции.

Број и структура на вработените во ТВ секторот

⁴ Податоците добиени од трговските радиодифузни друштва се проверени со податоците од завршните сметки и Информацијата за економско финансиското работење на субектот издадена од Централниот регистар на РМ, како и од приложените копии од обрасците М1/М2. Податоците за бројот и структурата на вработените во Македонската телевизија се добиени од посебен образец што МТВ му го достави на Советот, како и од Извештајот за финансиско работење за 2007 година.

Вид на кадри	Број	Образование			Статус	
		ВСС	ССС	друго	редовен работен однос	хонорар
Новинари	481	348	127	6	425	56
Технички кадар (инжинери и техничари)	267	61	170	36	228	39
Реализаторски кадар (режисери, сниматели, монтажери и др.)	429	60	341	28	373	56
Други кадри	368	103	179	86	329	39
ВКУПНО	1545	572	817	156	1355	190

5.2 Радиски пазар

Во мај 2007 година речиси 80 отсто од домаќинствата радиосигналот го примале преку класична антена, само 2,5 отсто преку кабелски приклучок, 2 отсто преку сателитска антена и 0,5 отсто преку Интернет. Преостанатите 15 отсто воопшто немале радиоприемник.

Во првата половина на 2007 година на пазарот на терестријално емитување постоеја вкупно 98 радиостаници. Покрај јавниот радиодифузен сервис, Македонското радио, и 29-те локални јавни радиодифузни претпријатија⁵, радиодифузна дејност вршеа и 68 комерцијални радиостаници. По усогласувањето на договорите за концесија и преминот во дозволи, на пазарот продолжија да работат 62 комерцијални радиостаници - 3 на државно, 16 на регионално и 43 на локално ниво.

Комерцијални радио станици според опфатот (2007 година)

Радио станици	
Државно ниво	3
Регионално ниво	16
Локално ниво	43
Вкупно	62

Во 2007 година, во радиската индустрија се остварени вкупни приходи во износ од 365.375.740,00 денари, што во однос на претходната година претставува намалување за 1,41 отсто. Речиси 63 отсто од вкупните приходи се приходи на Македонското радио (сосема мал дел од радиодифузната такса а голем дел од буџетски средства), а 27 отсто се приходите на приватниот сектор.

Вкупни приходи во периодот од 2004 - 2007⁶ (МКД)

⁵ Локалните јавни радиодифузни претпријатија беа должни да спроведат трансформација преку процес на приватизација, согласно со член 173 од Законот за радиодифузната дејност („Сл. весник на РМ“ бр.100/5) и тоа најдоцна до 29 ноември 2006 година. Овој рок беше пролонгиран до 29 мај 2007 година со Законот за изменување и дополнување на Законот за радиодифузната дејност („Сл. весник на РМ“ бр.19/07). До предвидениот рок, постапката на трансформација ја започнале 18 локални јавни радиодифузни претпријатија, две го известиле Министерството за економија дека нема да влезат во постапка на приватизација, за едно радио трансформацијата е одложена поради водење постапка за денационализација, а преостанатите 8 радиостаници воопшто не доставиле барања за започнување на постапката. Заклучно со 31 декември 2008 година, постапката на трансформација ја заврши само Радио Свети Николе, на кое Советот за радиодифузија донесе одлука за доделување дозвола за вршење радиодифузна дејност на ова радио (Одлука бр.07-2754/1 од 9 септември 2008 година).

⁶ По завршувањето на постапката за усогласување на договорите за концесија и преминот во систем на дозволи, радиодифузерите што емитуваа програма на подрачјето на Скопје продолжија да работат како регионални радиодифузери.

	2004	2005	2006	2007
Национални	306.764.799,00	268.616.884,00	285.113.394,00	279.214.311,00
Регионални	0,00	0,00	0,00	61.145.241,00
Локални	70.658.562,00	76.264.812,00	85.396.428,00	25.016.188,00
Јавен сектор (МРА)	252.873.275,00	216.680.861,00	225.176.971,00	227.783.774,00
Приватен сектор	124.550.086,00	128.200.835,00	145.332.851,00	137.591.966,00
ВКУПНО	377.423.361,00	344.881.696,00	370.509.822,00	365.375.740,00

Трите комерцијални радиостаници на државно ниво оствариле приходи во износ од 51.430.537,00 денари, односно 14 отсто од вкупните приходи во радиската индустрија. Кај нив најзначаен извор на приход е продажбата на времето за рекламирање со учество од 71,61 отсто. Вкупните приходи на регионалните радиостаници изнесуваат 61.145.241,00 денари или 16,73 отсто од приходите во радиската индустрија. Локалните радиостаници оствариле вкупно 25.016.188,00 денари или 6,85 отсто од вкупните приходи.

Вкупни трошоци во периодот од 2004 - 2007 (МКД)

	2004	2005	2006	2007
Државно ниво	332.503.492,00	317.860.634,00	310.109.414,00	302.212.922,50
Регионални	0,00	0,00	0,00	56.645.039,00
Локални	68.740.333,00	76.549.382,00	85.802.080,00	22.777.292,50
Јавен сектор (МРА)	298.002.032,00	281.078.302,00	260.194.509,00	253.199.831,00
Приватен сектор	103.241.793,00	113.331.714,00	135.716.985,00	128.435.423,00
ВКУПНО	401.243.825,00	394.410.016,00	395.911.494,00	381.635.254,00

Во 2007 година се направени најмалку трошоци (381.635.254,00 денари) во однос на претходните три години. Трошоците се намалени и кај приватниот и кај јавниот сектор.

Во структурата на трошоците на трите комерцијални радиостаници најголемо учество имаат директните трошоци за создавање на програмата (74,66 отсто). Најголем дел од овие средства биле наменети за производство на сопствена програма (96,2 отсто), а сосема мал дел (3,8 отсто) за набавка на програма. Кај регионалните радиостаници учеството на директните трошоци за создавање на програмата изнесува 57,17 отсто, а кај локалните радиостаници 63,16 отсто.

Приватниот сектор во целина остварил позитивен финансиски резултат. Комерцијалните радиостаници на државно ниво оствариле добивка во износ од 1.847.828,00 денари, регионалните радиостаници добивка во износ од 3.485.568,00 денари, а локалните 1.680.247,00 денари. Македонското радио работело со загуба во износ од 25.416.057,00 денари.

Од вкупно 61 радиостаница, 47 оствариле позитивен финансиски резултат од работењето, а останатите работеле во загуба. Иако бројот на радиостаниците што работеле со добивка е поголем, износот на вкупната загуба, а особено на загубата на Македонското радио, е далеку повисок од вкупно остварената добивка. Оттука, остварениот финансиски резултат на радиската индустрија во целост е загуба во износ од 18.402.414,00 денари.

Остварен резултат од работењето на радиопазарот во 2007 година (МКД)

	Добивка	Загуба
Македонско радио		25.416.057,00
приватни РА на државно ниво	1.847.828,00	
Регионални радиостаници	3.485.568,00	
Локални радиостаници	1.680.247,00	
вкупно	7.013.643,00	25.416.057,00
резултат		-18.402.414,00

Во 2007 година во радиосекторот вкупно биле вработени 643 лица, од кои 372 во Македонското радио, а останатите во комерцијалните радиостаници. Речиси 40 отсто од вкупниот број на вработените се новинарски кадар, 23,5 отсто се останати кадри (административно стручен кадар, вработени за одржување на хигиената, безбедноста и др.) додека останатите се технички и реализаторски кадар.

Број и структура на вработените во радиската индустрија

Вид на кадри	Број	Образование			Статус	
		ВСС	ССС	друго	редовен работен однос	Хонор.
Новинари	257	150	90	17	214	43
Технички кадар	109	18	83	8	82	27
(инжинери и техничари)						
Реализаторски кадар	126	24	89	13	97	29
(режисери, сниматели, монтажери и др.)						
Други кадри	151	31	84	36	131	20
ВКУПНО	643	223	346	74	524	119

5.3 Пазар на огласување

Трендот на пораст на бруто-приходите од огласување⁷ на сите медиумски сектори, забележан во претходните неколку години, продолжува и во 2007 година. Бруто-приходите од огласување во 2007 година изнесувале 220 милиони евра (13.550,88 милиони денари), што во однос на 2006 година е пораст од 45,88 отсто.

Бруто-приходи од огласување во сите медиумски сектори (милиони МКД)⁸

	2004	%	2005	%	2006	%	2007	%
--	------	---	------	---	------	---	------	---

⁷ Бруто приходите од огласување се добиваат кога показателите за емитуваните или објавените реклами во сите медиумски сектори ќе се помножат со цените утврдени во официјалните ценовници на медиумите, додека нето приходите од огласување се реалните средства што на медиумите им се исплатени според фактурираниот износ во кој се вклучени различни попусти.

⁸ За 2004 година истражувачката агенција не обезбедила целосни податоци за сите медиумски сектори, а наведениот износ за радиосекторот е добиен врз база на процена на остварените приходи во таа година. За 2004 година не се обезбедени податоци и за три други сектори (билборди, кино и Интернет), па оттаму можат да се извлекуваат сознанија за трендовите на пораст само за секторите на телевизијата, радиото и печатените медиуми.

ТВ	3.236,27	81,80	4.493,67	77.98	7.408.95	79.76	10.997,45	81.20
Дневни весници	274,06	6,93	340,556	5.91	456.62	4.92	562,77	4.20
Магазини	177,15	4,48	186,312	3.23	271.97	2.93	270,66	2.00
Радио	269,00	6,80	273,42	4.74	436.58	4.70	700,00	5.20
Кино	-	0,00	58,175	1.01	61.50	0.66	90,00	0.70
Билборди	-	0,00	407,22	7.07	650.22	7.00	800,00	5.90
Интернет	-	0,00	3.00	0.05	3.08	0.03	130,00	1.00
Вкупно	3.956,48	100,0	5.762,35	100.0	9.288,92	100.0	13.550,88	100.0

Податоци: Media&Advertising/Analitica

И за странските и за домашните огласувачи телевизијата продолжува да биде најатрактивниот медиум за огласување во Република Македонија. Истражувачките податоци за емитуваните и објавените реклами покажуваат дека само во телевизиската индустрија во 2007 година се вложени вкупно 180,3 милиони евра во бруто-износ (10.997,45 милиони денари) или 81,20 отсто од вкупните бруто-средства наменети за огласување.

Како и во претходните години, и во 2007 година разликата меѓу бруто и нето-вредностите е мошне голема, особено кај телевизиската индустрија. Во 2007 година, бруто остварените приходи изнесувале 10.997.454.190,00 денари (180,3 милиони евра) што е речиси десет пати повеќе од нето остварените приходи чиј износ е 1.104.001.161,00 денари (18,1 милион евра). Кај ТВ-индустријата ова се должи на повеќе причини: намерно зголемување на цените во официјалните ценовници од страна на радиодифузерите, давање големи попусти од редовните цени што некогаш достигнуваат дури 90 отсто, одлевање на дел од приходите на сметките на продуцентите кои продуцирале дел од емисиите во кои се емитуваат рекламните и др.

Кај радиската индустрија разликата меѓу бруто и нето-приходите од огласување е помала, но сепак е невообичаено висока. Во нето-износ, во 2007 година радиодифузерите пријавиле вкупно 106.448.065,00 денари (1,75 милиони евра), додека во бруто-износ се прикажани 700.000.000,00 денари (11,48 милиони евра), што претставува шест и пол пати поголем износ⁹.

Главните огласувачки индустрии и во 2007 година, како и во претходните три години, биле: индустриите за производство на храна и на безалкохолни пијалаци, автомобилската индустрија, телекомуникациската индустрија, производителите на кафе, хемиската индустрија (детергенти и шампони), банкарскиот сектор, како и производителите на минерална вода. Големiot пораст на бруто-приходите од огласување во ТВ-секторот во 2007 година се должи, пред сè, на зголемените буџети за огласување на автомобилската и на телекомуникациската индустрија.

Во 2007 година најголем удел или 92 отсто од нето-приходите од ТВ-огласување имале телевизиските станици на државно ниво. Десетте регионални телевизии заедно оствариле само три отсто, а сите локални телевизии пет отсто од вкупните нето-приходи.

Нето-приходите од огласување на радискиот пазар се распоредени на поинаков начин отколку кај телевизискиот. Шеснаесетте регионални радиостаници од Скопје имаат заеднички удел од 49 отсто, а уделот на 41 локална радиостаница изнесува 17 отсто. Трите комерцијални радиостаници на државно ниво оствариле заеднички удел од 34 отсто, а Македонското радио во 2007 година воопшто не остварило приходи од огласување.

⁹ Кај радиската индустрија високата разлика меѓу бруто и нето-приходите се должи и на тоа што истражувачките агенции износот на бруто-приходите го добиваат врз основа на процена, а не и на мерење на емитуваните реклами.

6 Сопственичка структура на трговските радиодифузни друштва

6.1 Карактеристики на сопственичката структура

Податоците за сопственичката структура на трговските радиодифузни друштва се обезбедени врз основа на увидот во базата на податоци на Централниот регистар на Република Македонија¹⁰.

Телевизија

На државно ниво, дозвола за емитување телевизиска програма имаат вкупно 21 радиодифузер, од кои пет емитуваат преку терестријален предавател, а 16 преку сателит. Од петте терестријални ТВ станици на државно ниво, три се во сопственост на физички лица, а две на трговски друштва. Од 16-те ТВ станици кои во текот на 2008 година добија дозволи за емитување ТВ програма преку сателит, шест се во сопственост на физички лица, седум во сопственост на правни лица и три се во мешовита сопственост.

На подрачјето на Скопје, во 2008 година работеа вкупно 10 ТВ станици со дозвола за емитување програма на регионално ниво. Од нив, шест се во сопственост на физички лица, три во сопственост на правни лица и една во мешовита сопственост.

Од вкупно 47 комерцијални ТВ станици на локално ниво, само пет се во сопственост на правни лица, една е во мешовита сопственост и преостанатите се во сопственост на физички лица.

Радио

Од трите комерцијални радио станици на државно ниво, две се во сопственост на физички лица, а една во сопственост на правно лице.

Од вкупно 16 радио станици на регионално ниво од Скопје, само една е во сопственост на правно лице (Радио Равел), а преостанатите се во сопственост на едно или повеќе физички лица. Од вкупно 49 комерцијални радио станици на локално ниво, само една е во мешовита сопственост (Радио Свети Николе), а сите други се во сопственост на физички лица.

Странски капитал во радиодифузијата

Од вкупно 146 трговски радиодифузни друштва, само во три како сопственици се јавуваат странски компании: во ТВ Алсат М доминантен удел (85%) има Интернационал Енергс Енгинееринг&Петролеум Цонсултинг од САД; ТВ Ера Сат е целосно во сопственост на Диема Вижн ЕАД Софија; ТВ Ера од Скопје е целосно во сопственост на Балкан Медиа Груп Лимитед од Лондон, која поседува удели и во други ТВ станици во балканскиот регион.

6.2 Промени во сопственичката структура во 2008 година

Согласно со член 17 од Законот за радиодифузната дејност, за секоја промена на сопственичката структура радиодифузерите се должни да го известат Советот, а сите промени што го надминуваат прагот од 10 отсто од основната главнина, радиодифузерите можат да ги направат по претходно добиено одобрение од Советот за радиодифузија. Со цел да се доуреди постапката за издавање одобрение за промена на сопственичката структура Советот за радиодифузија усвои Упатство за формата и содржината на известувањата и барањата на радиодифузерите поврзани со промените во сопственичката структура и за видот и формата на податоците на

¹⁰ Деталните податоци за сопственичката структура на трговските радиодифузна друштва (состојба на 31 декември 2008 година) се дадени во прилог бр.??? Од овој извештај (види стр.?????).

економско-финансиското работење што радиодифузерите се должни да му ги доставуваат на Советот за радиодифузија (Сл. весник на РМ бр.53/08).

Во текот на 2008 година, направени се промени во сопственичката структура на следниве радиодифузери: ТРД Канал 5 Плус, ТРД ТВ Скопје од Скопје, ТРД ТВ Ера од Скопје, ТРД ТВ Свет од Свети Николе, ТРД ТВ Гурра од Кичево и ТРД ТВ Канал Вис од Струмица.

- При доделувањето на дозволата на ТРД Канал 5 Плус основачи беа ТРД Канал 5 ДООЕЛ од Скопје и физичкото лице Сашо Алексовски од Скопје. По издавањето на дозволата беше одобрено барањето за истапување на физичкото лице Сашо Алексовски и пристапување на физичкото лице Вања Гавриловски од Скопје;
- Пред промената на сопственичката структура на ТРД ТВ Скопје од Скопје, единствен сопственик беше правното лице Алфа Скоп ДООЕЛ експорт-импорт од Скопје. По извршената промена, како основач на овој радиодифузер пристапи и физичкото лице Љубомир Николовски од Скопје;
- Од сопственичката структура на ТРД ТВ Ера од Скопје целосно истапи правното лице ЕРА Компани од Скопје, така што единствен основач на ова трговско радиодифузно друштво стана странското правно лице БАЛКАН МЕДИА ГРУП ЛИМИТИД од Лондон;
- Од сопственичката структура на ТРД ТВ Свет од Свети Николе целосно истапи еден од основачите – физичкото лице Јордан Ѓорчев од Свети Николе, а пристапи физичкото лице Драган Дечков од Свети Николе, така што по извршената промена во сопственичката структура на овој радиодифузер фигурираат две физички лица (Димитар Дечков и Драган Дечков);
- Од сопственичката структура на ТРД ТВ Гурра од Кичево од вкупно четири истапија три физички лица (Мустафа Ахмети, Наим Зенку и Мерита Адиљи од Кичево), така што како единствен сопственик на овој радиодифузер остана Неџат Мустафи од Кичево;
- При промената на сопственичката структура на ТРД ТВ Канал Вис од Струмица истапија физичките лица Васе Пиперевалиев и Миле Милановиќ од Струмица, така што овој радиодифузер остана во сопственост само на физичкото лице Јанко Мицев од Струмица;

6.3 Транспарентност на сопственичката структура

Согласно препораките на Советот на Европа, транспарентноста на сопственичката структура е прашање што се уредува со одредбите на Законот за радиодифузната дејност (член 20), со цел јавноста да добие сознанија за тоа кој ги поседува и како се финансираат радиодифузните медиуми.

Согласно со член 20 став 1 од Законот за радиодифузната дејност, радиодифузерите беа должни најдоцна до 31 март да ги објават податоците за сопственичката структура и за изворите на финансирање во претходната година и тоа, во еден дневен весник и на сопствената програма.

Советот за радиодифузија утврди три различни датуми во годината (31 март, 30 јуни и 31 октомври), на кои радиодифузерите беа должни овие податоци да ги објават на сопствената програма. Само три радиодифузери воопшто не ја исполнија обврската од член 20, поради што Советот им изрече мерка времена забрана за

емитување на програмскиот сервис за период од осум дена (телевизија ВТВ од Валандово, Радио Ла Коста од Винаца и Радио Роса од Кочани).

7 Имплементација на Стратегијата за развој на радиодифузната дејност

Во јануари 2008 година, Советот за радиодифузија го усвои Акциониот план за имплементација на Стратегијата за развој на радиодифузната дејност во кој се предвидени низа активности за практична имплементација на Стратегијата во текот на наредните пет години.

Воспоставувањето ефикасен систем на наплата на радиодифузната такса е утврдено како прва активност во Акциониот план. Со цел да се разгледаат проблемите околу наплатата на радиодифузната такса и да се предложат соодветни решенија, во почетокот на 2008 година Советот за радиодифузија иницираше неколку заеднички состаноци на работната група составена од претставници на МРТ, МРД и СРД. Советот за радиодифузија го следеше овој проблем во текот на целата година, а во ноември 2008 година на Владата на РМ и достави писмен допис со предлог-решенија за надминување на проблемите во наплатата на радиодифузната такса.

Во соработка со Агенцијата за електронски комуникации, во првото тромесечие на 2008 година беа реализирани подготвителни активности за спроведување на постапката за доделување одобрение за оператор на јавна комуникациска мрежа кој ќе врши пренос на телевизиски сигнали преку дигитални предаватели на територијата на РМ, како прв чекор во процесот на дигитализација на терестријалната телевизија (Активност бр. 20 во Акциониот план).

Во март 2008 година беше одржан прв состанок на Координативното тело за дигитализација на терестријалната телевизија во Република Македонија (Активност бр.19 од Акциониот план) кое е составено од претставници на поголем број институции и организации. Со Стратегијата е предвидено ова тело да го следи и насочува процесот на дигитализација и да функционира како советодавно тело на Агенцијата за електронски комуникации и Советот за радиодифузија.

Со цел да се операционализираат одредбите од Законот за радиодифузната дејност за заштита на плурализмот и транспарентноста на медиумите (Активност бр. 5 во Акциониот план) во април 2008 година Советот за радиодифузија усвои подзаконски акт со кој се уреди видот и формата на податоците што радиодифузерите се должни да му ги доставуваат на Советот во поглед на сопственичката структура и изворите на финансирање.

Заради поефикасна заштита на конкуренцијата во радиодифузниот сектор Советот за радиодифузија и Комисијата за заштита на конкуренцијата од почетокот на 2008 година ја интензивираа заедничката соработка (Активност бр.4 од Акциониот план). Беа спроведени анализи на рекламните практики на некои радиодифузери и печатени медиуми за кои регулаторите имаа индикации за недозволена медиумска концентрација и за заедничко настапување на пазарот со кое се нарушува конкуренцијата.

Во периодот од јуни до септември 2008 година, Советот за радиодифузија спроведе неколку постапки за доделување нови дозволи за вршење радиодифузна дејност, како на државно така и на локално ниво, со цел да се имплементираат насоките во Стратегијата за радиодифузната дејност за либерализација на пазарот и олеснување на можностите за влез на нови субјекти (Активност бр.3 во Акциониот план), како и за збогатување на плурализмот, разновидноста и квалитетот на програмите (Активност бр.12 и 15 од Акциониот план).

Една од важните насоки утврдени во Стратегијата за развој на радиодифузната дејност е и развојот на непрофитниот радиодифузерн сектор (Активност бр.17 од Акциониот план). За таа цел, Советот кон крајот на 2008 година распиша конкурс за доделување две дозволи за непрофитно радио на подрачјето на Штип, од кои едното ќе емитува програми наменети за турската етничка заедница, а другото за студентската популација во рамките на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип.

Во март 2008 година Советот за радиодифузија изработи предлог за измени и дополнувања на Законот за радиодифузната дејност (Активност бр.28 од Акциониот план), што беше доставен до Министерството за транспорт и врски односно до пошироката работна група формирана во рамките на ова Министерство. Советот учествуваше и во работните состаноци организирани од страна на ОБСЕ и Министерството за транспорт и врски како дел од процесот на усогласување на Законот за радиодифузната дејност со новата Директива за аудиовизуелни медиумски сервиси. Имплементацијата на новата Директива за аудиовизуелни

медиумски сервиси е предвидена како Активност бр. 29 во Акциониот план за имплементација на Стратегијата.

8 Радио и телевизиски програми од јавен интерес

Согласно Законот за радиодифузната дејност (“Службен весник на РМ” бр.100/05, 19/07 и 103/08), не е предвидено натамошно објавување огласи за финансирање програми од јавен интерес. Во текот на 2008 година продолжи спроведувањето на постапките по Одлуките за финансирање програми од јавен интерес на трговските радиодифузни друштва и независните продуценти од средствата на радиодифузната такса од Шестиот и Седмиот Оглас.

Активностите опфаќаат: склучување договори за финансирање; раскинување на договорите за обезбедување; ажурирање на постапката за исплата на средствата според предвидените услови; следење на проектите што се во фаза на реализација; стручна продуцентска и драматуршка помош во реализацијата на проектите; усвојување на завршените проекти и анализа од аспект на жанровската структура, тематската ориентација, видот на продукција, субјектот на продукцијата/продуцентот и др.; координација на активностите во врска со техничкиот преглед на проектите; дистрибуција на завршените проекти до трговските радиодифузни друштва и други субјекти со цел нивно умножување и понатамошно емитување.

Од дистрибуцијата на програмите од јавен интерес, во периодот кој го опфаќа овој извештај, бележиме зголемиот интерес на регионалните радиодифузери на територијата на градот Скопје за емитување на телевизиски програми од јавен интерес. Исто така, за користење на програмите од јавен интерес до Советот се обратија голем број институции, невладини и граѓански здруженија. Советот позитивно одговори на барањата за користење и обезбеди копии на програмите од јавен интерес, каде што сметаше дека тоа придонесува за афирмација на самите програми.

Во извештајниот период Советот склучи 70 договори за финансирање програми од јавен интерес. Во периодот на 2008 година вкупно се реализирани и прифатени од Советот 137 први копии наменети за емитување од програмите од јавен интерес, од кои 68 радио програми и 69 телевизиски програми.

9 Други активности на Советот

9.1 Активности на Советот за воспоставување наплата на радиодифузната такса

Советот за радиодифузија и во текот на 2008 година продолжи со активностите насочени кон воспоставување наплата на радиодифузната такса.

Во Акциониот план за спроведување на Стратегијата, првата предвидена активност е воспоставување на системот на наплата на радиодифузната такса, како предуслов за стабилно и долгорочно финансирање на Македонската радиотелевизија.

Во февруари 2008 година беа реализирани заеднички состаноци на претставници на МРТ, МРД и Советот за радиодифузија, на кои беа донесени следниве заклучоци:

- висината на радиодифузната такса предложена од Владата на РМ (во предложените измени на Законот за радиодифузната дејност) беше оценета како прифатлива од аспект што може да го мотивира населението да ја плаќа радиодифузната такса;
- беа поддржани обидите наплатата да се подобри преку ангажирање надворешен субјект – агенција;
- беше договорено Управниот одбор на МРТ да изготви анализа за тоа како би функционирал целиот систем на наплата, која би требало да ги содржи следниве аспекти: детектирање на проблемите и слабостите во досегашниот систем на наплата, согледување на недостатоците содржани во законската регулатива, предностите и недостатоците на моделот на наплата преку ангажирање надворешен субјект, калкулации и предвидувања за можниот процент на наплата и план на конкретни активности со рокови за реализирање.

Досегашното искуство покажа дека без целосна и конкретна поддршка на Владата на Република Македонија овој модел не може да профункционира во праксата, односно Македонската радиотелевизија не може да ги спроведува своите законски обврски како главен носител на работите поврзани со собирањето на радиодифузната такса. Ваквата поддршка Владата на РМ може да ја обезбеди со тоа што ќе организира јавна кампања во која на граѓаните ќе им објасни дека плаќањето на радиодифузната такса е законска обврска, односно дека радиодифузната такса е јавна давачка која задолжително мора да се плаќа, а ќе воведи и други мерки со кои ќе се овозможи ефикасна наплата на радиодифузната такса.

Исто така, имајќи ги предвид заклучоците од Комитетот за стабилизација и асоцијација одржан на 18 и 19 септември 2008 година во Скопје (усвоени и од страна на Владата на РМ на седницата одржана на 21 септември 2008 година), во активностите што ги презема Владата на РМ неопходно е да биде вклучен и Советот и за радиодифузија.

9.2 Следење на наплатата на надоместокот за дозволи за вршење радиодифузна дејност

Дозволата за вршење радиодифузна дејност на трговските друштва се доделува на временски период од девет години. За дозволата се плаќа годишен надоместок на сметка на Советот за радиодифузија. Годишниот надоместок се плаќа за секоја тековна година во рок од 15 дена од денот на издавањето на фактурата, почнувајќи од датумот на доделувањето на дозволата.

Висината на надоместокот на дозволата се определува согласно формулата од член 60 од Законот за радиодифузната дејност (“Сл.весник на РМ” бр.100/05).

Основни параметри за пресметка на надоместокот за дозвола се бројот на населението во сервисната зона предвидена со дозволата, БНП по жител (според последните податоци од Државниот завод за статистика), како и коефициентот за форматот на радиодифузниот сервис. Утврдувањето на форматот на програмските сервиси се врши согласно Законот за радиодифузната дејност (“Сл.весник на РМ”бр.100/05 и 19/2007) Правилникот за форматите на радио и телевизиските програмски сервиси (“Сл.весник на РМ” бр.113/2006) и правилниците за изменување и дополнување на Правилникот за форматите на радио и телевизиските програмските сервиси (“Сл.весник на РМ”бр.130/06 и 61/07).

Согласно наведените параметри, на сите радиодифузери им е доставен документ за плаќање на годишниот надоместок за вршење радиодифузна дејност. Процентот на наплата на дозволите за вршење радиодифузна дејност во 2008 година изнесува 67%.

9.3 Следење на процесот на трансформација на локалните јавни радиодифузни претпријатија

Советот за радиодифузија, во текот на 2008 година, продолжи да го следи процесот на трансформација на локалните јавни радиодифузни претпријатија.

Советот, на тој план, најмногу контактираше со Министерството за економија на Република Македонија, кое, покрај другото, до Советот за радиодифузија, достави Информација бр. 07-8020/2 од 29.10.2008 година, во која е наведено дека само четири локални јавни радиодифузни претпријатија го завршиле процесот на трансформација (во Кавадарци, Валандово, Свети Николе и Охрид), и дека не е завршен изборот на понудувач за Радио Битола поради доставени жалби од двајца понудувачи и сеуште незавршена жалбена постапка по нив. Во Информацијата стои дека не е добиена ниту една понуда за купување на идеален дел од локалните радија во Делчево, Неготино, Кратово и Македонски Брод, дека сеуште не е завршено рангирањето на понудите за локалните радија од Струмица, Штип, Гевгелија и Пробиштип, како и дека нема ниедна понуда за локалните радија во Куманово и Тетово. Во Информацијата е напоменато дека во јавниот повик за продажба на идеален дел не било вклучено Радио Кичево од Кичево, зошто ова радио не можело да ја плати објавата на решението на Комисијата на Владата на РМ за приватизација, односно одлуката за негова приватизација, а за локалното јавно радиодифузно претпријатие од Дебар дека сеуште е во тек судски спор за деловниот простор во кој работи радиото. Во истата информација е содржан податок дека за локалното јавно радиодифузно претпријатие од Прилеп е покрената стечајна постапка и дека Радио – телевизија Кочани ЦО – Кочани не може да биде предмет на трансформација, поради негативната вредност на капиталот искажан во извештајот за проценка на вредноста на радиото. Во Информацијата, исто така се наведени и локалните радија кои воопшто не ја започнале постапката за трансформација: Локалното јавно претпријатие Радио Берово – Берово, Радиодифузната станица Радио Велес – Велес, Јавното претпријатие за радиодифузија Радио Винаца – Винаца, Радиодифузното претпријатие Радио Демир Хисар – Демир Хисар, Радиодифузната работна организација Крушево – Крушево, Радиодифузното претпријатие Радовиш – Радовиш, Јавното радиодифузно претпријатие Радио Ресен – Ресен, Работната организација Центар за информации – Струга и Јавното радиодифузно претпријатие Радио Крива Паланка – Крива Паланка. До крајот на 2008 година немаше промени на состојбата содржана во Информација бр. 07-8020/2 од 29.10.2008 година.

Советот за радиодифузија, на својата 22 седница, одржана на 15.08.2008 година, согласно член 174 став 4 од Законот за радиодифузната дејност, донесе Одлука бр. 07-2754/1 од 09.09.2008 година, за доделување една дозвола за вршење радиодифузна дејност на подрачјето на Свети Николе со најблиската околина, за емитување и пренос на радио програмски сервис на локално ниво на ТРД Радио

Свети Николе, настанато по спроведувањето на постапка за трансформација на јавното претпријатие кое вршеше дејност на локално ниво, под името „Радиодифузно претпријатие Свети Николе“.

И јавните радиодифузните претпријатија во Охрид и Кавадарци, кои вршеа радиодифузна дејност – радио на локално ниво, го довршија процесот на трансформација, и истите се повикани од страна на Советот да поднесат пријава и документација за исполнети општи, технички, продукциски, програмски и други услови за доделување дозвола за вршење радиодифузна дејност за радио програмски сервис на локално ниво за пренос преку терестријален предавател (аналогна модулација).

Со член 4 од Законот за изменување и дополнување на Законот за радиодифузната дејност („Службен весник на РМ“ бр. 103/2008) и Исправката на Законот за изменување и дополнување на Законот за радиодифузната дејност („Службен весник на РМ“ бр. 152/2008), се избриша ставот 5 од член 173 од Законот за радиодифузната дејност, каде беше предвидено дека постојните јавни претпријатија кои вршат дејност на локално ниво, а кои нема да постапат по Одлуката на Советот за радиодифузија за нивна трансформација, се бришат од регистарот, а нивниот имот и обврски ги презема Република Македонија. Ниедно од постојните локални јавни претпријатија кои вршеа дејност на локално ниво, не ја искористи законската можност од член 173 став 5 од Законот за радиодифузната дејност. Со оглед на ова, Советот, комуницираше со Министерството за економија, Министерството за транспорт и врски, Министерството за финансии на Република Македонија и Фондот за пензиско и инвалидско осигурување на Република Македонија, околу законските можности за престанок на овие субјекти, по основ на стечај или по основ на ликвидација.

9.4 Активности на Советот за радиодифузија во Годиinata на македонскиот јазик

Советот за радиодифузија на РМ како независно регулаторно тело, во изминатата 2008 година активно се вклучи во активностите и манифестациите што беа организирани по повод на Годиinata на македонскиот јазик. Советот оствари соработка со Комисијата за зачувување на македонскиот јазик при Министерството за култура на РМ и со Институтот за македонски јазик “Крсте Петков – Мисирков” од Скопје.

Во 2008 година, Советот финансираше и истражувачки проект на тема “Јазикот на електронските медиуми на национално ниво во Република Македонија”, што го подготви истражувачки тим од Институтот по новинарство на Правниот факултет во Скопје, под раководство на проф. д-р Људмил Спасов.

Резултатите од Проектот ќе бидат објавени во Билтенот на Советот за радиодифузија на РМ.

10 Соработка со други регулаторни тела, надлежни институции и организации

Соработка на Советот за радиодифузија со Агенцијата за електронски комуникации

Соработката помеѓу Советот за радиодифузија и Агенцијата за електронски комуникации се одвиваше согласно Законот за радиодифузната дејност и Законот за електронски комуникации, како и согласно потпишаниот Меморандум за соработка меѓу двете регулаторни тела во 2007 година. Во текот на 2008 година, во соработката меѓу двете регулаторни тела, беше обрнато посебно внимание на проблемот со расположивите аналогни фреквенции за терестријално емитување и пренос на радио и телевизиски програмски сервиси на локално ниво, како и правните и техничките прашања што ги наметнаа распишаните два конкурси од страна на Советот за радиодифузија за доделување дозволи за вршење радиодифузна дејност – телевизија преку сателит.

Во март 2008 година се одржа првиот состанок на Националното координативно тело за дигитализација, кое според Стратегијата за развој на радиодифузната дејност во периодот од 2007 до 2012 година и Акциониот план за нејзина имплементација, треба да функционира како помошно тело во процесот на дигитализација, формирано од страна на двата регулатора, со понатамошно вклучување на сите релевантни субјекти – учесници во процесот на дигитализација.

Агенцијата за електронски комуникации, во согласност со Стратегијата и Акциониот план, на 18.12.2008 година, објави јавен тендер за доделување одобрение за користење на радиофреквенции за три мултиплекса за обезбедување на радиокомуникациска услуга преку јавна комуникациска мрежа (ДВБ-Т) на територијата на Република Македонија.

Двете регулаторни тела, исто така, соработуваа и на планот на спречување на работата на нелегалните радио и ТВ станици на подрачјето на Република Македонија, сведувајќи ја оваа појава на минимум, како од гледна точка на бројот на дивите емитувачи, така и од гледна точка на зоните што тие ги покриваат.

Беше остварена и соработка во врска со реализацијата на налозите за исклучување на телевизиски програмски сервиси, упатени до одделни оператори на јавни комуникациски мрежи.

Соработка со Државниот пазарен инспекторат и Координативното тело за интелектуална сопственост

Врз основа на член 37 став 1 точка 6 од Законот за радиодифузната дејност, Советот за радиодифузија е должен да го информира органот надлежен за заштита на авторските и сродните права кога се сомнева дека е сторена повреда на истите, а врз основа на член 170 став 1 од Законот за авторското право и сродните права („Службен весник на РМ“ бр.47/1996, 3/1998, 98/2002, 4/2005 и 131/2007) Државниот пазарен инспекторат е органот надлежен за инспекциски надзор врз спроведувањето на одредбите од Законот за авторското право и сродните права, по однос на дистрибуцијата и јавното соопштување на авторското право и сродните права, односно на авторските дела и предметите на сродните права. Со оглед на ваквите надлежности, Советот за радиодифузија и Државниот пазарен инспекторат, остварија успешна соработка во спроведување на инспекциски надзор кај операторите на јавни комуникациски мрежи низ Република Македонија. Државниот пазарен инспекторат, постапувајќи по 28 – те предлози на Советот за спроведување инспекциски надзор, преку своите подрачни одделенија и најчесто заедно со Координативното тело за интелектуална сопственост при Владата на Република Македонија, во повеќе наврати,

изврши инспекциски надзор кај операторите на јавни комуникациски мрежи, и го извести Советот за радиодифузија за резултатите од истиот, а воедно поднесе вкупно 11 барања за поведување на прекршочни постапки.

Во втората половина од 2008 година беше остварена соработка и на планот на заштитата на ексклузивните права на одделни домашни радиодифузери за емитување или реемитување на спортски програми (Европското првенство во ракомет за жени и Светскиот куп во алпско и нордиско скијање) или други програми по терестријален пат или преку јавните комуникациски мрежи.

Советот за радиодифузија, до Координативното тело за интелектуална сопственост при Владата на Република Македонија, достави 16 известувања со предлози за преземање активности спрема одделни оператори на јавни комуникациски мрежи.

Во текот на извештајната година беше интензивирана соработката помеѓу Советот и Координативното тело за интелектуална сопственост, во функција на подготвување Стратегија за заштита на интелектуалната сопственост во Република Македонија. Во рамките на таа соработка, Советот му достави на ова Координативно тело и Информација за институционалниот и административниот капацитет на Советот.

Соработка со Министерството за транспорт и врски, Министерството за култура, Министерството за економија и Министерството за правда

Соработката на Советот за радиодифузија и Министерството за транспорт и врски се одвиваше на неколку плана: размена на мислења околу процесот на трансформација на локалните јавни претпријатија, предлогот на Советот за радиодифузија за измени и дополнувања на Законот за радиодифузна дејност, како и имплементација на Директивата за аудиовизуелни медиумски сервиси.

Советот соработуваше и со Министерството за култура во функција на регистрација на пакетите програмски сервиси кои операторите на јавни комуникациски мрежи ги пренесуваат преку своите мрежи и во врска со проблемите во односите помеѓу ЗАМП и другите здруженија за колективна заштита на правата на авторите, односно носителите на сродните права, од една страна, и радиодифузерите и операторите на јавни комуникациски мрежи, од друга страна. Според мислењето на Советот, заради олеснета проверка на валидноста на документацијата за склучени договори со домашните и странските радиодифузери и иматели на права, што ја поднесуваат операторите на јавни комуникациски мрежи, потребно е воспоставување регистар на овластени застапници на радиодифузерите и имателите на права.

Советот за радиодифузија и Министерството за економија остварија интензивна соработка во процесот на трансформација на локалните јавни радиодифузни претпријатија. Деталите за оваа соработка се презентирани во делот од Годишниот извештај за работата на Советот, насловен како Следење на процесот на трансформација на локалните јавни радиодифузни претпријатија.

Интензивна беше и соработката помеѓу Советот за радиодифузија и Министерството за правда, околу реализацијата на одредбите на Законот за прекршоци („Службен весник на РМ“ бр. 26/2006) што се однесуваат на можноста за формирање орган за водење на прекршочна постапка во Советот за радиодифузија, како регулаторно непрофитно тело со јавни овластувања. До оваа реализација не дојде заради условеноста на истата со измени и дополнувања на Законот за радиодифузната дејност. Советот за радиодифузија од Министерството за правда побара и доби мислење околу примената на член 23 и 28 од Законот за радиодифузната дејност, а, освен тоа, и другата вообичаена преписка, Советот до ова Министерството достави и Сугестии, предлози и забелешки во врска со можни измени и дополнувања на Законот за прекршоци („Службен весник на РМ“ бр. 62/2006“).

*Соработка на Советот за радиодифузија и
Комисијата за заштита на конкуренцијата*

Врз основа на потпишаниот Меморандум за соработка, Советот за радиодифузија и Комисијата за заштита на конкуренцијата спроведоа анализи на рекламните практики на радиодифузерите за кои постоеја индикации за недозволена медиумска концентрација. Облиците на нарушување на конкуренцијата што беа предмет на овие анализи се регулирани во член 7 од Законот за заштита на конкуренцијата кој се однесува на забранети договори, одлуки и договорена практика со кои се ограничува конкуренцијата. Врз основа на анализите што ги спроведе Советот за радиодифузија и во двата случаи беше утврдено дека има индикации за заедничко настапување на пазарот на субјектите за кои постои сомневање за недозволена медиумска концентрација.

Соработка со Центарот за управување со кризи

Во декември 2008 година, беше потпишан на Меморандум за меѓусебна соработка помеѓу Центарот за управување со кризи на РМ и Советот за радиодифузија на РМ, со кој потписниците се согласија да соработуваат во областа на унапредувањето на системот за управување со кризи во Република Македонија, со цел информирање и тревожење на населението преку радио и телевизиските програмски сервиси во Република Македонија, во функција на превенција, рано предупредување и справување со кризи.

11.1 Соработка со Европската комисија

Во текот на 2008 година, Советот за радиодифузија активно учествуваше во работата на состаноците што се организираа во рамките на спроведувањето на Спогодбата за стабилизација и асоцијација и во други активности поврзани со соработката со Европската Комисија.

На 18 и 19 септември 2008 година, во Скопје се одржа петтиот состанок на Комитетот за стабилизација и асоцијација. Прашањата поврзани со радиодифузната дејност беа разгледувани во рамките на точката 5.5.4 - Регулаторна реформа во областа на електронските комуникации и аудиовизуелната политика. Од страна на Советот за радиодифузија беа презентирани информации за активностите на Советот остварени во првата половина од 2008 година: усвоените подзаконски акти, реализираните активности за имплементација на Законот за радиодифузната дејност и на Стратегијата за развој на радиодифузната дејност и плановите за јакнење на административниот и институционалниот капацитет на Советот за радиодифузија. Од страна на Европската Комисија беше констатирано дека за оваа област не можат да се дадат позитивни оценки за напредокот, како и за областа на електронските комуникации, поради тоа што две прашања се особено загрижувачки: финансиската состојба на Советот за радиодифузија и на јавниот сервис и проблемот со собирањето на радиодифузната такса. Беше даден негативен коментар и за измените на Законот за радиодифузна дејност со кои се предвидува стечај или можност за ликвидација на јавниот радиодифузен сервис, а кои беа направени без консултации со Советот за радиодифузија и Македонската радиотелевизија. Европската Комисија искажа особена загриженост поради фактот што Собранието може во секој момент да иницира стечај или ликвидација на јавниот сервис, што претставува загрозување на неговата независност и закана за јавниот сервис и за слободата на медиумите во државата. Европската комисија изрази надеж дека ќе се ревидира одлуката за воведување на можноста за стечај на јавниот сервис, бидејќи тоа не е предвидено во ниту една од земјите членки на Европската унија кога е во прашање јавниот сервис.

Во текот на декември 2008 година, Советот за радиодифузија учествуваше во подготовките за петтиот состанок на Поткомитетот за иновации, информациско општество и социјална политика, што беше планиран за 22-23 јануари 2009 година. Подготовките беа организирани од страна на Секретаријатот за европски прашања при Владата на РМ.

На 1 и 2 декември 2008 година, во организација на Европската Комисија и Советот на Европа, во Истанбул беше одржан семинар на тема: „Директивата за аудиовизуелни медиумски сервиси во контекст на дигитализацијата: нова ера во европската регулација на аудиовизуелните медиуми“. Семинарот беше одржан во насока на спроведување на стратегијата на Европската комисија за усогласување на законодавството од аудиовизуелната област на земјите кандидатки и земјите потенцијални кандидатки за членство во ЕУ со европските стандарди во областа на медиумите и со аудиовизуелното *ацџуис* на Европската унија, а особено со новата Директива за аудиовизуелни медиумски сервиси. Целта на семинарот беше да се одговори на сè поголемата потреба од информации за новата Директива и за процесот на дигитализација на телевизијата, како на најзначајни аспекти на модернизацијата на европската аудиовизуелна политика. Учесници на семинарот беа сите релевантни субјекти во аудиовизуелната област од земјите кандидатки и земјите потенцијални кандидатки од регионот на Западен Балкан и Турција: министерствата надлежни за медиумската област, претседателите на надлежните комисии во парламентите, претседателите на регулаторните тела и претставници на јавните

радиодифузни сервиси, асоцијациите на приватните радиодифузери и на други медиуми, саморегулаторни тела и невладини организации.

11.2 Соработка со Советот на Европа

Претседателот на Комисијата за почитување на обврските и определувањата на земјите членки на Советот на Европа (Мониторинг комисија), Серхи Холовати, кој престојуваше во работна посета на Република Македонија, беше примен во Советот за радиодифузија. Посебно внимание во разговорите за време на средбата беше посветено на подготовките на Советот за радиодифузија во пресрет на претстојните претседателски и локални избори во Република Македонија. Г-динот Холовати истакна дека преку механизмите на Советот на Европа ќе се заложи за независноста на Советот и за зајакнување на неговата позиција, особено во врска со најавените измени во регулативата која се однесува на мониторингот и на изрекувањето мерки за медиумското претставување за време на изборите и предизборниот молк.

Советот за радиодифузија со своја делегација учествуваше на 43-от состанок на Постојаниот комитет на Европската конвенција за прекугранична телевизија, кој се одржа од 12 до 14 ноември 2008 година во Стразбур, Франција. Основна тема на состанокот беше ревизија на Конвенцијата, односно разгледување на предлог амандманите за изменување на Конвенцијата изработени од групата во рамките на Постојаниот комитет задолжена за изработка на измени и дополнувања на Конвенцијата. На состанокот беше постигната согласност за поголемиот дел од предложените амандмани. За некои амандмани за кои се појавија различни ставови ќе следи усогласување, по кое ќе се усвои Протокол за измена на Конвенцијата. Последна проверка ќе се изврши од телата на Советот на Европа, пред доставување на Протоколот до Комитетот на министри. Процесот на ревизија на Конвенцијата се очекува да заврши кон крајот на 2009 или на почетокот на 2010 година. Природата на амандманите за ревизија на Европската конвенција за прекугранична телевизија се однесува на опфатот на Конвенцијата и на името. Конвенцијата нема повеќе да биде ограничена на прекуграничните аспекти на телевизијата, односно на линеарната радиодифузија, туку и на регулацијата на прекуграничните аспекти на „сервисите на барање“, односно и на т.н. нелинеарни сервиси. Согласно предложените измени, Конвенцијата ќе се преименува во „Конвенција за прекугранични аудиовизуелни медиумски сервиси“.

11.3 Соработка со ОБСЕ

Шефот на мисијата на ОБСЕ во Скопје, Амбасадорот Џорџо Радикати, во рамки на своите активности воспостави редовна соработка со Советот за радиодифузија на Република Македонија. При своите редовни посети на Советот Амбасадорот Радикати го поздрави усвојувањето на Стратегијата за развој на радиодифузната дејност во Република Македонија за периодот 2007 – 2012 година и Акциониот план на Советот за спроведување на Стратегијата. Амбасадорот Џорџо Радикати постојано го потенцираше значењето на медиумите во Република Македонија за правилното информирање и формирање на јавното мислење, како и улогата на Советот за радиодифузија како регулатор на радиодифузната дејност.

Како логично продолжение на воспоставената соработка и оценките на ОБСЕ за работата на Советот за радиодифузија следеше донација на компјутерска опрема наменета за дигитално снимање на телевизиските програми на радиодифузерите, кое официјално го изврши амбасадорката Наталија Дрозд, заменик шеф на мисијата на ОБСЕ во Скопје. Дел од оваа опрема беше користен во текот на мониторингот на кампањите за избор на пратеници во Собранието на Република Македонија во 2008

година, како помош во зајакнувањето на институционалните капацитети на Советот за примена на легислативата.

11.4 Европска платформа на регулаторните тела (ЕПРА)

Во извештајниот период, Советот за радиодифузија учествуваше во работата на две средби на Европската платформа на регулаторни тела ЕПРА.

На покана од „Националниот совет за радио и телевизија на Република Летонија“ и од Секретаријатот на „Европската платформа на регулаторни тела“ - ЕПРА, делегација на Советот за радиодифузија на Република Македонија учествуваше во работата на 27-та средба на Европската платформа на регулаторни тела која се одржа од 14 - 17 мај 2008 година, во Рига, Летонија. Во подготовките за состанокот на ЕПРА, Советот за радиодифузија на Република Македонија партиципираше со извештај за најзначајните активности во изминатите шест месеци и во подготовката на заедничкиот материјал за темата на првата пленарна седница, за регулацијата која се однесува на “муст царps” во кој се наведени споредбени податоци за Република Македонија со другите европски земји. Програмата на работниот дел на состанокот се одвиваше на пленарни сесии и во рамките на три работни групи. Темите беа следните: „Медиумската писменост: од репресивен до проактивен пристап за заштита на малолетниците”, „Телевизија со учество на гледачите - завршена игра?”, „Забранети форми на рекламирање: Редифинирање на ограничувањата по донесувањето на Директивата за аудио – визуелни медиумски сервиси (АВМС)” и „Примена на Директивата за аудио – визуелни медиумски сервиси: Практични последици од замената на (техничките) дополнителни критериуми за јурисдикција”. Состанокот заврши со презентирање на најновите трендови во европската медиумска политика и прашања кои се однесуваат на транспонирањето на „Директивата за аудио – визуелни медиумски сервиси (АВМС)” во националните законодавства, како за прашањата на усогласување на Ковенцијата за прекугранична телевизија на Советот на Европа со Директивата.

На маргините од Состанокот, членовите од делегацијата на Националниот аудиовизуелен совет од Република Романија беа запознати со иницијативата за развивање на взаемната соработка и им беше доставен англискиот превод од нацртот на Протоколот за соработка.

Советот за радиодифузија на Република Македонија учествуваше во работата на 28-та средба на Европската платформа на регулаторни тела која се одржа од 29 до 31 октомври 2008 година, во Даблин, Република Ирска. На оваа средба присуствуваа 150 делегати, претставници на околу 50 регулаторни тела од 41 земја, како и претставници во улога на постојани набљудувачи од Советот на Европа, Европската аудиовизуелна опсерваторија и од Европската комисија. Актуелното имплементирање на Директивата за аудиовизуелни медиумски сервиси во националните закони на земјите членки на ЕУ беше главна тема на состанокот. Првата сесија беше посветена на прашањето кои видови линеарни и кои видови не-линеарни сервиси се покриени со регулација според Директивата, додека втората беше посветена на практичните искуства од примена на само-регулаторни и корегулаторни принципи во некои од европските земји. На работните групи се дискутираше за улогата на регулаторните тела во следењето на работата на јавните сервиси, како и на регулаторните пристапи во различни земји на дигиталната телевизија.

11.5 Соработка со странски регулаторни тела

Советот за радиодифузија и Националниот аудиовизуелен совет на Романија, претставуван од претседателот Разван Попеску, потпишаа Протокол за соработка на двата регулатори. Протоколот претставува нов чекор во унапредувањето на блиската

соработка на регулаторите од Република Македонија и Романија и треба да придонесе во размената на искуства и поефикасно спроведување на системот на регулација на аудиовизуелната област и усвојувањето и имплементација на Европските стандарди во областа која ја регулираат. Непосредна придобивка од Протоколот за соработка беше иницирањето на кампањата за заштита на малолетната публика од програми кои можат штетно да влијаат врз нејзиниот физички, психички и морален развој. Спотовите кои беа носечки дел од кампањата, оригинално се продуцирани од Националниот аудиовизуелен совет на Република Романија, преку програмата „Фаре“ на Европската Комисија и истите Советот за радиодифузија ги обезбеди преку потпишаниот Протокол за соработка.

11.6 Апликација на Советот до инструментот ИПА 2009

По предлог на Секретаријатот за европски прашања при Владата на РМ, во врска со текот на подготовките за програмирање на Компонента 1 од инструментот за претпристапна помош ИПА, за 2009 година, од страна на Советот за радиодифузија беше подготвен проект кој се однесува на „јакнењето на административните капацитети на Советот за радиодифузија“. Проектот помина неколку фази во изработката, првично беше заеднички проект со повеќе корисници наменет за јакнење на административните капацитети на Секретаријатот за информатичко општество, Министерството за транспорт и врски и на регулаторните тела. Во фазите на консултации и разгледување се оформи во заеднички предлог проект на Советот за радиодифузија и на Агенцијата за електронски комуникации. Проектот е наменет за јакнење на капацитетите за поддршка на имплементацијата на конзистентна национална политика и стратегија за електронските комуникации и технологии, како и кон јакнење на капацитетите на регулаторните тела. Согласно постојната законска регулатива, надлежностите на Советот за радиодифузија и Агенцијата за електронски комуникации се преклопуваат во поглед на различни аспекти на работењето на радиодифузерите и на јавните комуникациски мрежи. За таа цел, Советот и Агенцијата имаат потпишано Меморандум за соработка, врз основа на кој веќе се реализирани низа заеднички активности. Заради поефикасно регулирање на дејноста, се разработи проект насочен кон јакнење на капацитетите и соработката на двете регулаторни тела во делот на заедничките надлежности. Проектот ги помина сите предвидени фази на разгледување и се наоѓа во последната фаза на конечно одобрување.

Имплементацијата на проектот, кој се очекува да биде прифатен според Програмата за 2009 година, се предвидува да се одвива во втората половина на 2010 и во текот на 2011 година.

11.7 Учество на Советот во Националниот план на РМ за Алијансата на цивилизациите на Обединатите нации

Директоратот за политичко безбедносна соработка и мултилатерални односи при Министерството за надворешни работи, го покани Советот да се вклучи во креирање на Националниот план на Република Македонија за Алијансата на цивилизациите. Алијансата на цивилизациите е формирана во 2005 година под покровителство на Обединетите нации со цел да создаде платформи за дијалог помеѓу политичките и религиозните групи, медиумите и граѓанското општество во 4 области: образование, млади, медиуми и миграција. Република Македонија по препорака на Министерскиот Самит на Алијансата, како дел од групата пријатели на Алијансата, започна подготовка за создавање Национален план на РМ, преку кој ќе ја демонстрира посветеноста и подготвеноста за остварување на целите на Алијансата. Советот за радиодифузија се вклучи во изработката на Националниот план со предлози од делокругот на своите овластувања и со свои предлози помеѓу кои: „Развивање програма за медиумска писменост“, „Развивање корегулација за етичките

принципи на емитувањето програми преку електронските медиуми” и „ Избор на програми од јавен интерес за емитување и дистрибуција”. Советот овие програми очекува да ги реализира во соработка со други надлежни институции.

12 Јавност во работењето на Советот

12.1 Облици на комуникација со јавноста

Советот за радиодифузија за остварување на транспарентност во работењето ги користеше сите средства за комуникација со граѓаните.

Граѓаните на Република Македонија и сите заинтересирани за работата и активностите на Советот за радиодифузија, можеа да добијат детални информации преку ВЕБ страницата на Советот <http://www.srd.org.mk>, која секојдневно се ажурира и дополнува со најнови информации. Преку својата ВЕБ страница (на македонски јазик, а делумно со превод на англиски јазик), Советот ја информираше јавноста за сите значајни активности, дневниот ред и записниците од сите одржани седници на Советот, сите соопштенија до јавноста, сите повици за јавна расправа, програмата за работа и финансискиот план на Советот, како и извештајот за работа од предходната година, сите правилници, упатства, препораки, одлуките кои ги донел, за резултатите од спроведените мониторинзи, за мерките преземени против прекршителите на законските и договорните обврски, печатените изданија на Советот се објавуваа во електронска форма, како и конкурсите за доделување дозволи и друга конкурсна и тендерска документација. На Веб страницата на Советот, исто така без објавени актуелни документи, конвенции, директиви, препораки и упатства на Европската Унија и Советот на Европа.

Советот за радиодифузија ги објавуваше информациите за своите активности и преку платени огласи во дневните весници, а неколку пати упати и повици за јавна расправа на различни теми, до сите радиодифузери, институции и здруженија, граѓани и други заинтересирани субјекти. Објавени се и повеќе соопштенија за јавноста, за актуелни теми од радиодифузната област, а за секоја позначајна тема се одржувани прес-конференции во просториите на Советот. Во текот на извештајниот период, Советот за радиодифузија одржа 30 седници, од кои две седници се одржаа како јавни седници, надвор од просториите на Советот, со поканети заинтересирани институции, организации, здруженија и новинари. Јавните седници беа посветени на Промоција на Кампањата на Советот за радиодифузија на РМ за заштита на малолетната публика и на Извештајот од мониторингот на медиумското покривање на предвремените парламентарни избори 2008 година.

Советот во текот на 2008 година издаде три публикации кои беа дистрибуирани до сите заинтересирани субјекти во радиодифузната дејност. Советот ги издаде следните печатени изданија: „Стратегија за развој на радиодифузната дејност во Република Македонија за периодот 2007-2012 година”, „Анализа на пазарот на радиодифузната дејност за 2004, 2005 и 2006 година” и „Извештај од медиумското покривање на предвремените избори за пратеници во Собранието на Република Македонија во 2008 година”.

Советот за радиодифузија на Република Македонија, минатата година за прв пат спроведе медиумска кампања, како нов облик на комуникација со гледачите, која беше посветена на заштитата на малолетната публика од програми кои можат штетно да влијаат врз нејзиниот физички, психички и морален развој. Спотовите кои беа главен дел на кампањата, оригинално се продуцирани од Националниот аудиовизуелен совет на Република Романија, преку програмата „Фаре” на Европската Комисија и истите Советот за радиодифузија ги обезбеди преку потпишаниот Протокол за соработка со Разван Попеску, претседател на Романскиот Совет. Кампањата со бесплатното емитување на спотовите на националните телевизии беше наменета за подигнување на свеста на граѓаните и медиумите за важноста од означувањето на програмите и примената на правилата за заштита на малолетната публика.

12.2 Пристап до информации од јавен карактер

До Советот за радиодифузија, како имател на информации од јавен карактер, во текот на 2008 година, беа доставени вкупно седум барања за пристап до информации од јавен карактер. На четири од овие барања Советот одговори позитивно, и тоа:

- Барање од Здружението за заштита на авторски музички права ЗАМП – Скопје, ул.Митрополит Теодосиј Гологанов 28, Скопје, бр.12-1349/1 од 15.05.2008 година за копија од регистрираните програмски пакети на сите оператори на јавни комуникациски мрежи со назначување на програмските сервиси на домашни и странски радиодифузери содржани во истите;
- Барање од Катарина Кречева, Бул. АВНОЈ 82/2/16 Скопје, бр.12-1785/3 од 30.06.2008 година, за листа на сите телевизиски станици кои емитуваат програма на територијата на Република Македонија и информации за јазикот на кој истата се емитува;
- Барање од Коста Трпковски, ул. Кочо Рацин 20/22, Скопје, бр.12-1972/1 од 23.06.2008 година за копија од предмети заведени под наш број: 03-1452/1 од 20.04.2004 год., 03-2426/1 од 02.07.2004 год., 02-3144/1 од 20.10.2004 год., 03-3732/1 од 28.12.2004 год., 03-83/2 од 19.01.2005 год., Информација со прилог од СРД, потпишана од претседателот на СРД, Ѓорѓи Варошлија, доставен до Владата на РМ, најверојатно преку Министерството за транспорт и врски во почетокот на 2004-та година со назив: “Информација за текот на техничката легализација на објектите-кабелските мрежи со предлог-мерки за координирање на активностите на надлежните органи кои учествуваат во процесот на издавање на документи потребни за техничка легализација на кабелските мрежи и надзор над спроведувањето на Законот за радиодифузната дејност, како и Образец на “Договорот за концесија за дистрибуција на радио и телевизиски програм преку кабелска мрежа” валиден во 2004-та и 2005-та година;
- Барање од Центарот за истражување и креирање на политики (ЦИКП), бр.03-2685/1 од 27.08.2008 година, за Извештај за набљудување на изборите во 2006-та година и Извештај за набљудување на изборите во 2008-ма година;

На следните баратели на информации, Советот за радиодифузија им одговори негативно, односно не им ги достави бараните податоци и информации, и тоа:

- Барањето од Тодор Јорданов, ул. Скопска бр.9, Скопје, бр.12-2867/1 од 26.09.2008 година, за добивање информација во врска со распишување оглас за дозвола за радио станица во Кочани, беше одбиено од причина што постапката за доделување дозвола за вршење радиодифузна дејност е пропишана во глава В од Законот за радиодифузната дејност (Сл.весник на РМ, бр.100/05, 19/07 и 103/2008). Согласно член 43 став 1 од Законот за радиодифузната дејност (Сл.весник на РМ, бр.100/05, 19/07 и 103/2008), за издавање дозвола за вршење радиодифузна дејност, Советот за радиодифузија потребно е да распише конкурс. Конкурсната постапка согласно став 2 од истиот член, е транспарентна и се води на начин што обезбедува еднаков, рамноправен и недискриминаторски третман на сите учесници во постапката. Одлуката за објавување конкурс за издавање дозволи за вршење на радиодифузна дејност согласно член 44 став 2 од Законот за радиодифузната дејност се објавува во „Службен весник на Република Македонија“, на веб страницата на Советот за радиодифузија, како и во најмалку два дневни весници. Пред донесувањето на одлука за објавување на конкурс, согласно член 45 став 1 од Законот за радиодифузната дејност,

Советот за радиодифузија спроведува јавно истражување и анализа во поглед на видот на програмските сервиси за кои треба да се објави конкурсот од аспект на потребите на публиката. Одлуката за објавување на конкурс треба да биде во согласност со Планот за доделување и користење на радио фреквенциите, доколку конкурсот се однесува за вршење радиодифузна дејност преку терестријален предавател. Врз основа на тоа, предуслов за објавување на конкурс и добивање на дозвола за емитување и пренос на радио програмски сервис, е постоењето на слободна радиофреквенција за подрачјето што подносителот на барањето има намера да го покрива, односно подрачјето на градот Кочани, согласно Планот за доделување и користење на радио фреквенциите, кој го донесува Агенцијата за електронски комуникации на Република Македонија. Подносителот на барањето е известен дека под услов да има слободна радиофреквенција за подрачјето на градот Кочани, неговата намера да емитува радио програмски сервис на ова подрачје може да ја реализира единствено по добивање на дозвола за вршење радиодифузна дејност, за што согласно погоре цитираните законски одредби, потребно е Советот за радиодифузија на РМ да објави и спроведе конкурс за доделување дозвола за вршење радиодифузна дејност – радио на подрачјето на градот Кочани, да учествува на тој конкурс, во конкуренција и со други можни кандидати, со цел добивање на бараната дозвола.

- Барањето од Снежана Трповска, Бул. Партизански одреди 93-4/5 Скопје, бр.12-2810/1 од 18.09.2008 година, за Прилог од ТВ Дневник емитуван на 21.03.2008 година во 17 часот на ТВ Канал 5, од причина што Советот за радиодифузија на РМ не ја поседува бараната снимка, затоа што не чува толку стари снимки, односно не чува снимени материјали постари од десет дена, со исклучок на снимките кои се чуваат за потребите на судски постапки сè до завршувањето на спорот.
- Барањето од Драган Павловиќ Латас, Бул. Маркс и Енгелс бр.1-6/22, Скопје, бр.12-3116/1 од 29.10.2008 година, за лични податоци на главниот и одговорен уредник на ТРД А1 ТВ ДООЕЛ Скопје, од причина што бараната информација потпаѓа под исклучоците од слободен пристап до информации од јавен карактер, согласно нормираното во член 6 став 1 точка 2 од Законот за слободен пристап до информации од јавен карактер (“Службен весник на РМ” бр.13/06), затоа што правењето достапни лични податоци за одредено лице е спротивно на одредбите од член 6 од Законот за заштита на личните податоци (“Службен весник на РМ” бр7/05 и бр.103/08).

13 Материјално-финансиско работење на Советот, кадровски и технички ресурси

13.1 Материјално-финансиско работење на Советот во 2008 година

Финансискиот план на Советот за радиодифузија за 2008 година изнесуваше 58.207.200,00 денари. Обемот на планираните средства се должеше на предвидените обврски како и на законските надлежности на Советот за радиодифузија кои произлегуваат согласно Законот за радиодифузната дејност.

Од вкупно остварените приходи во 2008 година кои се во износ од 75.255.895,00 денари најголем дел претставуваат средствата исплатени од Буџетот на Република Македонија (38 милиони денари). Овие средства се наменети како финансиска поддршка на Советот за радиодифузија за тековно следење на изборните активности во 2009 година.

Во структурата на останиот дел на остварените приходи 25.909.324,00 денари се остварени од надоместокот за дозволи за вршење радиодифузна дејност (за сателитско и терестеријално емитување на програми).

Износот на остварените средства по основ на наплатена радиодифузна такса и во 2008 година беше во многу мал обем, од причина што и за тековната година не беа изработени решенија за наплата на радиодифузната такса. Од вкупно наплатените средства, четирите отсто кои се наменети за финансирање на работењето на Советот за радиодифузија изнесуваа 636.239,00,00 денари.

Вкупно направените расходи кои се однесуваат за работа на Советот, во периодот од 1 јануари заклучно со 31 декември 2008 година, изнесуваат 41.599.931,00 денари и тоа:

- основни плати, надоместоци и персонален данок на плати и надоместоци на членовите на Советот, апанажа за двајца членови на Советот и вработените во стручна служба во износ од 15.692.294,00 денари;
- придонеси за социјално осигурување, Фонд за здравство и останати придонеси од плата во износ од 6.550.770,00 денари;
- расходи за патувања во земјата и странство во износ од 1.471.350,00 денари;
- расходи за комунални услуги, затоплување, пошта, телефон, комуникација и транспорт во износ од 2.961.783,00 денари;
- расходи за набавка на административни материјали, материјали за АОП, материјали за поправка и одржување и други материјали во износ од 520.109,00 денари;
- расходи за поправки и тековно одржување на деловниот простор, поправки и одржување на опремата во износ од 939.711,00 денари;
- закупнина за изнајмување на деловен простор и друг тип на простор и опрема во износ од 6.136.036,00 денари;
- расходи за банкарски провизија и осигурителни услуги на недвижности и права во износ од 92.355,00 денари;
- расходи за ангажирање на надворешни соработници за мониторинг на предврементите парламентарни избори, редовен мониторинг на радио и ТВ програмите на национално и локално ниво, за мониторинг на програмските пакети на јавните комуникациски мрежи, за техничко прегледување на проектите од јавен интереси и за печатење во износ од 2.373.033,00 денари;
- други тековни расходи (членарина во ЕПРА, објавување службени огласи, репрезентација, ангажирање надворешен ревизор, плаќање ДДВ) во износ од 3.573.064,00 денари;

- купување мебел, канцелариска опрема и друга опрема во износ од 1.249.452,00 денари и
- купување нематеријализирани авторизирани средства (надградба на постоечките компјутерски софтвери) во износ од 39.974,00 денари.

Вкупниот број лица вработени во Советот за радиодифузија на 31 декември 2008 година изнесуваше 35 и две именувани лица на кои им се исплаќа апанажа за период од една година од денот на престанувањето на мандатот.

13.2 Кадровски ресурси на Советот

Во текот на 2008 година бројот на вработени во Советот за радиодифузија на РМ се зголеми за седум нови вработувања, така што во 2008 година во Советот редовно се вработени 35 лица, од кои, 6 се членови на Советот и 29 во Стручната служба на Советот, од кои 21 со ВСС и 8 со ССС.

Бројот на членовите на Советот за радиодифузија, во текот на 2008 година, се намали за тројца. Имено, на тројца членови на Советот мандатот од две години им измина во првата половина на 2008 година. Од нив, двајца членови го остварија правото на апанажа.

Советот за радиодифузија, согласно практиката која беше наметната од страна на Министерството за финансии уште во текот на 2007 година, а со цел да се создадат претпоставки за реализирање на нови вработувања, во првата половина на 2008 година, побара согласност за 8 (осум) нови вработувања од Министерството за финансии, меѓу кои и за 1 (еден) член на Советот како избрано лице. Министерството за финансии, согласно Законот за извршување на Буџетот на РМ, издаде согласност за вработување на членот на Советот, како и за три вработувања во Стручната служба на Советот (од кои две за соработници во Секторот за правно-административни работи, и едно за работник во кујна – хигиеничар), кои беа реализирани во средината на 2008 година.

Министерството за финансии, согласно измените на член 51 став 2 од Законот за буџетите (“Службен весник на Република Македонија” бр. 64/05 и 04/08) и член 20 став 2 од Законот за извршување на Буџетот на Република Македонија за 2008 година (“Службен весник на Република Македонија” бр. 160/07), кои се објавени во “Службен весник на Република Македонија” бр.103/08 и влегоа во сила на 27 август 2008 година, го известува Советот за радиодифузија дека повеќе нема потреба за издавање согласност за вработување за Советот, со оглед дека независните регулаторни тела, како што е Советот за радиодифузија на РМ чии јавни овластувања се утврдени со закон, не е потребно повеќе да бараат согласност за обезбедени средства за вработувања од Министерството за финансии. Со ова се потврди ставот на Советот за радиодифузија дека тој како независно регулаторно тело од областа на радиодифузијата кое не се финансира од буџетски средства, не е потребно да бара согласност за обезбедени средства за реализирање на вработувања.

Во втората половина на 2008 година, Советот за радиодифузија по спогодбено раскинатиот работен однос со раководителот на Секторот за технологии и информатика, во декември реализираше 3 (три) вработувања во Секторот за технологии и информатика.

Во текот на 2008 година, Советот за радиодифузија во неколку наврати направи измени на Правилникот за внатрешна организација и систематизација на работните места и задачите на Стручната служба на Советот. При тоа беа направени следните измени:

- во рамките на организационата единица Сектор за правни работи се организираа две одделенија и тоа: Одделение за регулатива и авторско право и

сродни права и Одделение за нормативни, управни и административни работи и постапки;

- се оформи ново Одделение за внатрешна ревизија како организациона единица;

- во Секторот за економско-финансиски работи бројот на извршители се зголеми во делот на референти, и

- во Секторот за технологии и информатика се додаде ново работно место, референт за одржување на компјутери.

Советот за радиодифузија на РМ, во функција на јакнење на кадровската екипираност на Советот во пресрет на претстојните претседателски и локални избори во 2009 година, на својата 30-та седница, одржана на 30.12.2008 година, донесе одлука за потребата од јавна набавка – Избор на агенција за привремено вработување за потребите на Советот, за ангажирање надворешни соработници за снимање и мониторинг на радиодифузерите и снимање и мониторинг на јавните комуникациски мрежи и ИПТВ оператори; подготвување на барањата за поведување на прекршочни постапки и укажувања за време на претседателските и локалните избори 2009.

13.3 Технички ресурси на Советот

Советот за радиодифузија испланира и реализира повеќе активности за подигање на својот административен и институционален капацитет.

Од ОБСЕ беше добиена донација на компјутерска опрема наменета за дигитално снимање на телевизиските програми на радиодифузерите, и тоа: 8 работни станици, 3 сервери (од кои два за видео обработка и еден за радио снимање), еден УПС, два мулти-функционални копири/скенери/печатари. Воедно, беше договорена и донацијата на софтвер за набљудување на аудиовизуелните медиумски сервиси.

Советот за радиодифузија на РМ од сопствени средства набави 15 компјутери, 9 преносни компјутери и три мултифункционални скенери/копири /печатари, како и тонери за печатари и копир/факс апарати, видеоленти, аудиокасети, ЦД-Р и ДВД-Р дискови.

Советот набави нов антивирус е-труст 8.1

Исто така, беше направен отпис на 24 неисправни компјутери на Советот за радиодифузија на РМ.

Со оглед на застарената опремата со која Советот вршеше мониторинг на програмите на радиодифузерите, како и внатрешниот ИКТ систем на Советот, а имајќи го предвид приближувањето на претседателските и локалните избори во март 2009, за кои Советот доби зголемени ингеренции при надзорот, беше неопходно да се побара финансиска помош од Владата на РМ за тековно следење на изборните активности. Тоа беше направено на 5-ти декември 2008 година, при што Советот поднесе барање за доделување финансиски средства од Буџетот на РМ во висина од 38.548.000,00 денари, за реализирање на споменатите активности на Советот за радиодифузија на РМ.

Беше наидено на разбирање од Владата на РМ и, на 25 декември 2008 година, Владата со Одлука одобри средства за финансиска поддршка на Советот во износ од 38.000.000,00 денари. Кон крајот на 2008 година Советот започна со подготовките за распишување Оглас за доделување договор за јавна набавка на информатичка опрема и Оглас за доделување договор за јавна набавка на опрема за аудио/видео снимање и мониторинг, како и сателитски ТВ приемен систем и инженеринг на системот, каблирање и инсталација.

Во тек на 2008 година беа спроведени и постапки, со примена на Законот за јавните набавки, за обезбедување на услугите, како што се: одржување на мрежата и компјутерските системи, Интернет и хостинг и одржување на апликативните програми на Советот.

МЕРКИ ИЗРЕЧЕНИ ОД РЕДОВНИОТ МОНИТОРИНГ НА СОВЕТОТ ЗА РАДИОДИФУЗИЈА

Табела бр.1 - Изречени писмени опомени на трговските радиодифузни друштва

Први писмени опомени

Член од ЗРД или подзаконски акт	Опис на прекршокот	ТРД
Член 20, ставови 1 и 2 од ЗРД	Необјавување на податоците што се однесуваат на работењето на радиодифузерот.	- ТРД “Б-97” ДООЕЛ, Битола; - ТРД “Радио Актуел” ДООЕЛ, Битола; - ТРД “ТВ Шутел” ДООЕЛ, Скопје; - ТРД “ТВ ВТВ Тони” ДОО, Валандово - ТРД “ТВ Ускана” Мунир Мендиу Кичево ДООЕЛ; - ТРД “Сури Радио Семи” ДООЕЛ Центар Жупа; - ТРД “Радио Беса” ДООЕЛ с.Црнилиште Долнени; - ТРД “Радио АБ” ДООЕЛ, Кочани; - ТРД “Кики” Илија ДООЕЛ Струга; - ТРД “Радио Лакоста” Петре ДООЕЛ Винаца; - ТРД “ТВ Меди” ДООЕЛ Битола; - ТРД “ТВ Арт” Артан ДООЕЛ Тетово; - ТРД “Гурра” ДООЕЛ, Кичево; - ТРД “ТВ АРТ КАНАЛ” ДООЕЛ Струга; - ТРД “ТВ Канал Феста” ДООЕЛ Куманово; - ТРД “ТВ Ирис” ДОО Штип; - ТРД “ТВ Сител” ДООЕЛ, Скопје; - ТРД “ТВ Крт” ДООЕЛ, Скопје; - ТРД “ТВ Дуе” Назми ДООЕЛ, Гостивар; - ТРД “ТВ Еми” ДООЕЛ, Радовиш; - ТРД “Хит радио” ДООЕЛ, Струмица; - ТРД “Јехона 2003” ДООЕЛ, с.Матејче, Липково; - ТРД “БИ-КИ-АП” ДООЕЛ, Битола; - ТРД “Алфа” ДООЕЛ, Радовиш.
Член 71 од ЗРД	Емитувани програмски содржини неозначени пред почетокот на нивното емитирање, како и за време на нивното емитирање со соодветно акустично или визуелно предупредување	- ТРД “А1 Телевизија” ДООЕЛ, Скопје; - ТРД “Алсат-М” ДОО, Скопје;
- Член 71 од ЗРД - Член 13, став 2 од Правилникот за заштита на малолетната публика од програми што можат штетно да влијаат врз нејзиниот физички психички и морален развој.	Емитирање најави за програми од петта категорија пред 22:00 часот.	- ТРД “Телевизија Сител” ДООЕЛ, Скопје.
- Член 71, став 2 и став 3 од ЗРД - Член 7, став 1, алинеја 4 од Правилникот за заштита на малолетната публика од програми што можат штетно да влијаат врз нејзиниот физички психички и морален развој.	Емитирање емисија (програма од четврта категорија) во несоодветен период.	- ТРД “Телевизија Сител” ДООЕЛ, Скопје. - ТРД “Канал 5” ДООЕЛ Скопје;

Член 83, став 1 од ЗРД	Емитирање делови од емисии на странски јазици без да бидат преведени на македонски јазик.	- ТРД "А1 Телевизија" ДООЕЛ, Скопје;
Член 93, став 3 од ЗРД	Времетраење на рекламирање подолго од дозволените 20% или 12 минути од времето за емитирање во текот на еден реален час.	- ТРД "Телевизија Сител" ДООЕЛ, Скопје.
Член 94, став 4 од ЗРД	Емитирање рекламни спотови во реален час кога се емитирани телешопинг прозорци.	- ТРД "Канал 5" ДООЕЛ Скопје;
Член 98, став 2 од ЗРД	Изложување во програмите производи чие име или марка се видливо истаканати.	- ТРД "Телевизија Макпетрол" ДООЕЛ Скопје.
Член 99, став 1, алинеја 2 од ЗРД	Емитирање филм чие времетраење е помалку од 90 минути, прекинато со емитирање на два рекламни спота.	- ТРД "Канал 5" ДООЕЛ Скопје;
Член 99, став 1, алинеја 3 од ЗРД	Дополнително прекинување (со рекламни и телешопинг спотови) на аудиовизуелно дело чие времетраење не најмалку 20 мин. подолго од два или повеќе комплетни периоди од по 45 минути.	- ТРД "А1 Телевизија" ДООЕЛ Скопје;
Член 3, став 1, алинеја 2 од Правилникот за користење телефонски услуги со посебна тарифа во програмите на РА и ТВ програмски сервис.	Користење телефонска услуга со посебна тарифа, без да биде видливо и јасно соопштена вкупната цена на чинење на услугата	- ТРД "Скај Нет" Манчев ДООЕЛ Скопје;
Член 3, став 1, алинеја 3 и член 3 став 3 од Правилникот за користење телефонски услуги со посебна тарифа во програмите на РА и ТВ програмски сервис.	Користење телефонска услуга со посебна тарифа, без да биде наведено дали цената на чинење на услугата е од повик или од минута разговор и вкупната цена на чинење на услугата на екранот е испишана со помал фонд од фондот со кој е испишан тел.број на кој може да се добие услугата.	- ТРД "Скај Нет" Манчев ДООЕЛ Скопје;

Писмени опомена со барање за објавување

Член 20, ставови 1 и 2 од ЗРД	Необјавување на податоците што се однесуваат на работењето на радиодифузерот.	- ТРД "Радио Актуел" ДООЕЛ, Битола; - ТРД "ТВ ВТВ Тони" ДОО, Валандово - ТРД "ТВ Ускана" Мунир Мендиу Кичево ДООЕЛ; - ТРД "Сури Радио Семи" ДООЕЛ Центар Жупа; - ТРД "Радио АБ" ДООЕЛ, Кочани; - ТРД "Кики" Илија ДООЕЛ Струга; - ТРД "Радио Лакоста" Петре ДООЕЛ Винаца; - ТРД "Гурра" ДООЕЛ, Кичево.
Член 41, став 2 од ЗРД	Емитирање програмски сервис без дозвола за вршење радиодифузна дејност	- ТРД "Радио Канал 77" ДООЕЛ, Штип.
- Член 71, став 2 и став 3 од ЗРД - член 5, став 1, алинеја 1 и член 12 од Правилникот за заштита на малолетната публика од програми што можат штетно да влијаат врз нејзиниот физички психички и	Емитирани програмски содржини неозначени пред почетокот на нивното емитирање, како и за време на нивното емитирање со соодветно акустично или визуелно предупредување.	- ТРД "Телевизија Сител" ДООЕЛ, Скопје; - ТРД "А1 Телевизија" ДООЕЛ, Скопје; - ТРД "Канал 5" ДООЕЛ, Скопје; - ТРД "Телевизија Макпетрол" ДООЕЛ, Скопје.

морален развој.		
- Член 71, став 2 и став 3 од ЗРД - член 7, став 1, алинеја 5 од Правилникот за заштита на малолетната публика од програми што можат штетно да влијаат врз нејзиниот физички психички и морален развој.	Емитирање емисија (програма од петта категорија) во несоодветен период.	- ТРД "Телевизија Сител" ДООЕЛ, Скопје.
- Член 71, став 2/став3 од ЗРД - член 13, став 1 од Правилникот за заштита на малолетната публика од програми што можат штетно да влијаат врз нејзиниот физички психички и морален развој.	Емитирање промотивни најави, необележани со визуелниот знак што ја сигнализира категоријата програма што се најавува.	- ТРД "А1 Телевизија" ДООЕЛ, Скопје; - ТРД "Канал 5" ДООЕЛ, Скопје; - ТРД "Телевизија Макпетрол" ДООЕЛ, Скопје; - ТРД "Телевизија Сител" ДООЕЛ, Скопје.
Член 74, став 1 од ЗРД	Не емитирал најмалку 30% изворно создадена на македонски јазик или на јазиците на мнозинските заедници кои живеат во Република Македонија.	- ТРД "Канал 5" ДООЕЛ, Скопје; - ТРД "ТВ Сител" ДООЕЛ, Скопје.
Член 98, став 1 од ЗРД	Вршење прикриено рекламирање.	- ТРД "Скај Нет" ДООЕЛ, Скопје.
Член 106, став 1 од ЗРД	Во спонзорирани програми спонзорот не е јасно идентификуван на погоден начин на почетокот или на крајот на програмата.	- ТРД "А1 Телевизија" ДООЕЛ, Скопје.
Член 3 од Правилникот за користење телефонски услуги со посебна тарифа во програмите на РА и ТВ програмски сервис.	Користење телефонска услуга со посебна тарифа, без да биде даден јасен и прегледен опис на услугата, без видливо и јасно да биде соопштена вкупната цена на чинење на услугата и без да биде назначено дали цената на чинење на услугата е од повик или од минута разговор.	- ТРД "Телевизија Макпетрол" ДООЕЛ Скопје;
Член 5, став 1, точка 1 од Правилникот за користење телефонски услуги со посебна тарифа во програмите на РА и ТВ програмски сервис.	Емитирање натпревари со ниска продукциска вредност, квизови, игри на среќа и наградни игри со водител во студио кои вклучуваат разговор во живо, емитирани во несоодветен период.	- ТРД "Телевизија Сител" ДООЕЛ, Скопје; - ТРД "Канал 5" ДОО, Скопје;

Табела бр.2 - Изречени времени забрани на трговските радиодифузни друштва

Времени забрани за рекламирање и телешопинг од еден ден

Член од ЗРД или подзаконски акт	Прекршок	ТРД
- Член 71 од ЗРД - член 12 од Правилникот за заштита на малолетната публика од програми што можат штетно да влијаат врз нејзиниот физички психички и морален развој.	Емитувани програмски содржини неозначени пред почетокот на нивното емитување, како и за време на нивното емитување со соодветно акустично или визуелно предупредување.	- ТРД “Канал 5” ДООЕЛ, Скопје.
- Член 71, став 3 од ЗРД - член 13, став 1 од Правилникот за заштита на малолетната публика од програми што можат штетно да влијаат врз нејзиниот физички психички и морален развој.	Емитирање промотивни најави, необележани со визуелниот знак што ја сигнализира категоријата програма што се најавува.	- ТРД “Телевизија Сител” ДООЕЛ, Скопје.
Член 93, став 3 од ЗРД	Времетраење на рекламирање подолго од дозволените 20% или 12 минути од времето за емитување во текот на еден реален час.	- ТРД “А1 Телевизија” ДООЕЛ, Скопје.
Член 94, став 4 од ЗРД	Емитирање рекламни спотови во реален час кога се емитувани телешопинг прозорци.	- ТРД “А1 Телевизија” ДООЕЛ, Скопје.
Член 98, став 1 од ЗРД	Вршење прикриено рекламирање.	- ТРД “А1 Телевизија” ДООЕЛ, Скопје.
Член 98, став 2 од ЗРД	Изложување во програмите производи чие име или марка се видливо истаканати.	- ТРД “А1 Телевизија” ДООЕЛ, Скопје.
Член 99, став 1, алинеја 4 од ЗРД	Емисии кои не се состојат од независни делови, прекинувани со рекламни спотови, така што периодот меѓу секој следен блок со рекламни спотови е пократок од 20 минути.	- ТРД “А1 Телевизија” ДООЕЛ, Скопје.

Времени забрани за рекламирање и телешопинг од 3 (три) дена

Член 93, став 3 од ЗРД	Времетраење на рекламирање подолго од дозволените 20% или 12 минути од времето за емитување во текот на еден реален час.	- ТРД “Канал 5” ДООЕЛ, Скопје.
------------------------	--	--------------------------------

Времени забрани за емитување на програмскиот сервис за период од 8 (осум) дена

- Член 70, став 1 од ЗРД	Емитирање програми кои содржат порнографија, прекумерно насилство, или други програми кои можат сериозно да го загрозат физичкиот, психичкиот и моралниот развој на децата и младите.	- ТРД “Амазон” ДООЕЛ, Скопје.
- Член 20, ставови 1 и 2 од ЗРД	Необјавување на податоците што се однесуваат на работењето на радиодифузерот.	- ТРД “ТВ ВТВ Тони” ДОО, Валандово - ТРД “Радио АБ” ДООЕЛ, Кочани; - ТРД “Радио Лакоста” Петре ДООЕЛ Винаца.

Табела бр.3 - Изречени писмени опоми на јавниот радиодифузен сервис

Први писмени опоми

Член од ЗРД	Прекршок	Програмски сервис
член 96, став 2 од ЗРД	Бесплатно објавени реклами без да бидат посебно означени	- Прв програмски сервис (МТВ 1).

Писмени опоми со барање за објавување

- Член 71 од ЗРД - Член 12 од Правилникот за заштита на малолетната публика од програми што можат штетно да влијаат врз нејзиниот физички психички и морален развој.	Емитувани програмски содржини неозначени пред почетокот на нивното емитирање, како и за време на нивното емитирање со соодветно акустично или визуелно предупредување.	- Прв програмски сервис (МТВ 1).
---	--	----------------------------------

ИЗРЕЧЕНИ МЕРКИ НА РАДИОДИФУЗЕРИТЕ ОД МОНИТОРИНГОТ НА ПРЕДВРЕМЕНИТЕ ПАРЛАМЕНТАРНИ ИЗБОРИ ВО РМ ВО 2008

Табела бр.4 - Изречени писмени опоми на трговските радиодифузни друштва

Први писмени опоми

Член од ЗРД или од Упатството за медиумско прет-ставување за предвремените избори за пратеници во Собранието на РМ во 2008 ("Сл. весник на РМ", бр.53/08)	Прекршок	ТРД
- член 71 од ЗРД	Емитувани содржини кои можат да го загрозат физичкиот, психичкиот и моралниот развој на децата и младите.	- ТРД "А1 Телевизија" ДООЕЛ, Скопје; - ТРД "Алсат-М" ДООЕЛ, Скопје.
- член 80 став 2 од ЗРД	Неизбалансирано покривање на изборната кампања	- ТРД "ТВ Нова" ДООЕЛ, Куманово; - ТРД "ТВ Еми" ДООЕЛ, Радовиш.

- член 88 став 3 од ЗРД - член 18 од Упатството за медиумско претставување за предвремените избори за пратеници во Собранието на Р М во 2008	Учество на малолетни лица во платено политичко рекламирање	- ТРД "А1 Телевизија" ДООЕЛ, Скопје; - ТРД "Канал 5" ДООЕЛ, Скопје.
- член 95 од ЗРД - член 23 од Упатството за медиумско претставување за предвремените избори за пратеници во Собранието на Р М во 2008	Повеќе од дозволените со Одлука на Советот - 12 минути на час платено политичко рекламирање	- ТРД "А1 Телевизија" ДООЕЛ, Скопје; - ТРД "Телевизија Макпетрол" ДООЕЛ, Скопје; - ТРД "Канал 5" ДООЕЛ, Скопје; - ТРД "ТВ Арт" Артан ДООЕЛ, Тетово; - ТРД "Телевизија Шутел" ДООЕЛ, Скопје; - ТРД "ТВ Кобра" ДООЕЛ, Радовиш; - ТРД "БТР Национал" Зоран ДООЕЛ, Скопје; - ТРД "ТВ М" Арнаудов Михајло ДООЕЛ, Охрид; - ТРД "ТВ Меди" ДООЕЛ, Битола; - ТРД "ТВ Нова" ДОО, Гевгелија; - ТРД "ТВ Далга Крт" ДООЕЛ, Куманово; - ТРД "ТВ ВТВ Тони" ДОО, Валандово; - ТРД "Интел" ДОО, Струмица; - ТРД "ТВ Канал Вис" ДОО, Струмица; - ТРД "ТВ Жупа" ДООЕЛ, Центар Жупа; - ТРД "ТВ Дуге" Назми ДООЕЛ, Гостивар; - ТРД "ТВ Ера" ДОО, Скопје; - ТРД "ТВ Еми" ДООЕЛ, Радовиш.

Писмени опоми со барање за објавување

- член 80 став 2 од ЗРД	Неизбалансирано покривање на изборната кампања	- ТРД "Телевизија Сител" ДООЕЛ, Скопје; - РТВ "Орбис" ДООЕЛ, Битола; - ТРД "Независна телевизија Охрид" ДООЕЛ.
- член 88 став 3 од ЗРД - член 18 од Упатството за медиумско претставување за предвремените избори за пратеници во Собранието на Р М во 2008	Учество на малолетни лица во платено политичко рекламирање	- ТРД "А1 Телевизија" ДООЕЛ, Скопје; - ТРД "Канал 5" ДООЕЛ, Скопје.
- член 95 од ЗРД - член 23 од Упатството за медиумско претставување за предвремените избори за пратеници во Собранието на РМ во 2008	Повеќе од дозволените со Одлука на Советот - 12 минути на час платено политичко рекламирање	- ТРД "Канал 5" ДООЕЛ, Скопје; - ТРД "ТВ Арт" Артан ДООЕЛ, Тетово; - ТРД "Телевизија Шутел" ДООЕЛ, Скопје; - ТРД "ТВ Кобра" ДООЕЛ, Радовиш; - ТРД "БТР Национал" Зоран ДООЕЛ, Скопје; - ТРД "ТВ Канал Вис" ДОО, Струмица; - ТРД "ТВ Жупа" ДООЕЛ, Центар Жупа; - ТРД "ТВ Дуге" Назми ДООЕЛ, Гостивар.

Табела бр.5 - Изречени времени забрани на трговските радиодифузни друштва

забрана за рекламирање и телешопинг (од еден ден)

Член од ЗРД или од Упатството за медиумско претставување за предвремените избори за пратеници во Собранието на Р М во 2008 ("Сл. весник на РМ", бр.53/08)	Прекршок	ТРД
- член 95 од ЗРД - член 23 од Упатството за медиумско претставување за предвремените избори за пратеници во Собранието на РМ во 2008	Повеќе од дозволените со Одлука на Советот - 12 минути на час платено политичко рекламирање	- ТРД "Телевизија Шутел" ДООЕЛ, Скопје; - ТРД "ТВ Кобра" ДООЕЛ, Радовиш; - ТРД "БТР Национал" Зоран ДООЕЛ, Скопје; - ТРД "ТВ Дуге" Назми ДООЕЛ, Гостивар.

Табела бр.6 - Изречени писмени опоми на јавниот радиодифузен сервис

Први писмени опоми

Член од ЗРД	Прекршок	Програмски сервис
член 92 став 1 од ЗРД	Политичко рекламирање и покрај забраната за емитување	Втор програмски сервис (МТВ 2).

Писмени опоми со барање за објавување

член 80 став 2 од ЗРД	Неизбалансирано покривање на изборната кампања	Втор програмски сервис (МТВ 2).
-----------------------	--	---------------------------------

ИЗРЕЧЕНИ МЕРКИ НА ЈАВНИТЕ КОМУНИКАЦИСКИ МРЕЖИ

Табела бр.7 - Изречени налози за исклучување програмски сервиси

Член од ЗРД	Прекршок	оператор на јавна комуникациска мрежа
Член 109 став 4	Реemitување програмски сервиси кои не се регистрирани во Советот, односно реemitување програмски сервиси надвор од потврдата издадена	- ТРД "Роби" ДООЕЛ, Штип - ТРД "ТО-МИ" ДОО, Радовиш - ТРД "Кабел-Нет" ДОО, Струмица

	од страна на Советот.	- ТРД "Филадельфија 2002". ДООЕЛ, Кочани - ТРД "1 Кејблтел" ДООЕЛ, Скопје - ТРД "КДС Кабел-Нет" ДООЕЛ, Прилеп - ТРД "3 Кејблтел" ДООЕЛ, Скопје - ТРД "Роби" ДООЕЛ, Штип, подружница МОБИ Битола - ТРД "Микс-Нет" ДООЕЛ, Битола - ТРД "Фикаб" ДООЕЛ, Скопје
--	-----------------------	--

Табела бр.8 - Поведени прекршочни постапки

Член од ЗРД	Опис на прекршокот	Оператор на јавна комуникациска мрежа
Член 70, став 3	Пренесување програмски сервис со порнографски содржини во некодирани облик.	- ТРД "Роби" ДООЕЛ, Штип; - ТРД "Кале 2001" ДООЕЛ, Кичево; - ТРД "1 Кејблтел" ДООЕЛ, Скопје; - ТРД "Микс-Нет" ДООЕЛ, Битола; - ТРД "ТО-МИ" ДОО, Радовиш; - ТРД "Кабел-Нет" ДОО, Струмица - ТРД "Телекабел 1" ДООЕЛ, Штип;
Член 82, став 2	Пренесување програмски сервиси што се титлувани на јазик различен од јазикот на кој оригинално се произведени, не се титлувани на македонски јазик.	- ТРД "Роби" ДООЕЛ, Штип; - ТРД "Телекабел 1" ДООЕЛ, Штип; - ТРД "Кале 2001" ДООЕЛ, Кичево; - ТРД "Филадельфија" ДООЕЛ, Кочани; - ТРД "КДС Кебаел-Нет" ДООЕЛ, Прилеп; - ТРД "Роби" ДООЕЛ, Штип, подружница МОБИ Битола - ТРД "Микс-Нет" ДООЕЛ, Битола;
Член 109, став 4	Не постапување по мерката - налог за исклучување на програмски сервис.	- ТРД "КДС Кабел-Нет" ДООЕЛ, Прилеп; - ТРД "1 Кејблтел" ДООЕЛ, Скопје; - ТРД "Кале 2001" ДООЕЛ, Кичево; - ТРД "Роби" ДООЕЛ, Штип, подружница МОБИ Битола; - ТРД "3 Кејблтел" ДООЕЛ, Скопје; - ТРД "Кабел-Нет" ДОО, Струмица;
Член 110	Пакетот програмски сервис не ги содржи програмските сервис на јавниот радиодифузен сервис што се финансираат од радиодифузна такса.	- ТРД "Микс-Нет" ДООЕЛ, Битола; - ТРД "ТО-МИ" ДОО, Радовиш;
Член 113	Објавување информации на интернет канал кои не се поврзани со функционирањето и услугите што операторот ги обезбедува преку сопствената мрежа.	- ТРД "Телекабел 1" ДООЕЛ, Штип; - ТРД "Кале 2001" ДООЕЛ, Кичево; - ТРД "Роби" ДООЕЛ, Штип; - ТРД "КДС Кабел-Нет" ДООЕЛ, Прилеп; - ТРД "Роби" ДООЕЛ, Штип, подружница МОБИ Битола - ТРД "ТО-МИ" ДОО, Радовиш; - ТРД "Микс-Нет" ДООЕЛ, Битола.

СОПСТВЕНИЧКА СТРУКТУРА НА ТРГОВСКИТЕ РАДИОДИФУЗНИ ДРУШТВА

Табела бр.9 - Структура на сопственоста ТРД на државно ниво

ТРД што емитуваат телевизиски програмски сервис терестријално

ТВ или радио	Целосен назив на трговското друштво	Податоци за основачот и процент на учество во капиталот
ТВ А1	ТРД А1 ТЕЛЕВИЗИЈА ДООЕЛ	Велија Рамковски 100%
ТВ Алсат-М	ТРД АЛСАТ М ДООЕЛ Скопје	Веби Нури Велија 0,25%, Мира Мекси (Р.Албанија) 15% и Интернационал Енергс Енџинееринг&Петролеум Цонсултинг 84,75%
ТВ Канал 5	ТРД КАНАЛ 5 ДОО	Емил Стојменов 100%
ТВ Сител	ТРД Телевизија СИТЕЛ ДООЕЛ Скопје	МОНТЕКО 100%
ТВ Телма	ТРД ТЕЛЕВИЗИЈА МАКПЕТРОЛ ДООЕЛ Скопје	Макпетрол АД Скопје 100%
РА Антена 5	ТРД РАДИО АНТЕНА 5 Петров, Јаневски и Гушев ДОО Скопје	Зоран Петров 33,3%, Маријан Гушев 33,3% и Коста Јаневски 33,3%
РА Рос Радио Метрополис	ТРД РАДИО РОС ДОО Дејан и други-Скопје	Жарко Јанкоски 99 %, Дејан Билески 1%
РА Канал 77	ТРД РАДИО КАНАЛ 77 ДООЕЛ Штип	ГБЦ Комуникации ДООЕЛ 100%

ТРД што емитуваат телевизиски програмски сервис преку сателит

ТВ Сонце	Радиодифузно трговско друштво ТЕЛЕВИЗИЈА СОНЦЕ ДООЕЛ, Прилеп	Ѓорѓија Атанасовски 100%
ТВ АБ Канал	Трговско радиодифузно друштво АБ КАНАЛ ДООЕЛ, Скопје	Бојо Андрески 100%
ТВ БМ	Трговско радиодифузно друштво БМ ТЕЛЕВИЗИЈА ДООЕЛ Скопје	Николина Спасова 100%
ТВ ЈУГ	Друштво за сателитска радиодифузија ЈУГ ТВ ДООЕЛ Скопје	Друштво за производство, промет и услуги ЕРА КОМПАНИ ДОО Скопје 100%
ТВ НАША ТВ	Радиодифузно Друштво НАША ТВ ДОО - Скопје	Методи Мајнов, Весна Блажеска, Богоја Блажески, Друштво за консалтинг и информатички инженеринг НЕТ-БИТ ДОО Скопје, СЕЕ ИНВЕСТ ФОНД управуван од МАК АСЕТС МЕНАЏМЕНТ ДОО Скопје, Друштво за промет и услуги НАШ КОНЦЕПТ ДОО Скопје и Брокерска кука МОЈ БРОКЕР АД Скопје
ТВ Сител 3	Трговско радиодифузно друштво Телевизија СИТЕЛ 3 ДООЕЛ Скопје	Друштво за производств, трговија и услуги ЛУКО ТРЕЈД ДОО Скопје 100%
ТВ МНЦ МЕДИА	Трговско радиодифузно друштво МНЦ МЕДИА ДООЕЛ скопје	Драган Чурлиновски 100%
ТВ Зајди-зајди	Трговско радиодифузно друштво ЗАЈДИ-ЗАЈДИ ДОО Скопје	Весна Петрушевска 50% и Бојан Божиновски 50%
ТВ ЏАНГЛ	Трговско радиодифузно друштво ЏАНГЛ МЕДИА ДООЕЛ Скопје	Бојан Божиновски 100%
ТВ ЕРА САТ	Друштво за сателитска радио дифузија ЕРА САТ ДООЕЛ Скопје	Диема Вижн ЕАД Софија 100%
ТВ АЛФА	Трговско радиодифузно друштво АЛФА ТВ ДООЕЛ Скопје	АЛФА СКОП ДОО експорт-импорт Скопје 100%
ТВ Канал 5 Плус	Трговско радиодифузно друштво КАНАЛ 5 ПЛУС ДОО Скопје	Вања Гавриловски 50% и Канал 5 ДООЕЛ Скопје 50% (дадено одобрение за промена на сс)
ТВ А2	Трговско радиодифузно друштво А2 ТЕЛЕВИЗИЈА ДОО Скопје	Жаклина Ѓорѓиевска 50% и ТРД А1 ТЕЛЕВИЗИЈА ДООЕЛ Скопје 50%
ТВ К-15 минус	Трговско радиодифузно друштво К-15 МИНУС ДООЕЛ, Скопје	К-15 ТЕЛЕВИЗИЈА ДООЕЛ Скопје 100%
ТВ Перспектива	Трговско радиодифузно друштво ПЕРСПЕКТИВА ТВ ДООЕЛ Скопје	Друштво за трговија и услуги ПРОДУКЦИЈА ПЕРСПЕКТИВА ДООЕЛ Скопје 100%
ТВ НОВА	Трговско радиодифузно друштво ТЕЛЕВИЗИЈА НОВА ДООЕЛ Скопје	Друштво за деловни услуги НОВА ТВ ДООЕЛ Скопје 100%

Табела бр.10 - Структура на сопственоста ТРД на регионално ниво - Скопје

ТВ или радио	Целосен назив на трговското друштво	Податоци за основачот и учеството во капиталот
ТВ Шутел	ТРД ТВ ШУТЕЛ Камил ДООЕЛ Скопје	Камил Мустафа 100%
ТВ Амазон	ТРД ТВ АМАЗОН ДООЕЛ Скопје	Драган Горгиевски 100%
ТВ Крт	ТРД ТЕЛЕВИЗИЈА КРТ ДООЕЛ Скопје	Билјана Зафировска 100%
ТВ Едо	ТРД ТВ ЕДО ДООЕЛ с.Љубин,Сарај	Енес Бабаџиќ 100%
ТВ БТР	ТРД ТВ БТР НАЦИОНАЛ Зоран ДООЕЛ Скопје	Зоран Димов 100%
ТВ Скајнет	Радиодифузно друштво СКАЈ НЕТ – Манчев - ДОО Скопје	Тодорче Коцев 95%, Манчев Митко 5%
ТВ К-15	ТРД К-15 ТЕЛЕВИЗИЈА ДООЕЛ Скопје	Макспот студио ДОО експорт-импорт Скопје 100%
ТВ МТМ	ТРД ТВ МТМ ДАСТО ДООЕЛ Скопје	ДАСТО ДООЕЛ 100%
ТВ Алфа (Скопје)	ТРД ТВ СКОПЈЕ ДООЕЛ Скопје	АЛФА-СКОП ДООЕЛ експорт-импорт Скопје 96,2% и Љубомир Николовски 3,8%
ТВ Ера	ТРД ТВ Ера Скопје	Балкан Медиа Груп Лимитид 100%
РА Зона М-1	ТРД РАДИО ЗОНА М-1 Светлана ДООЕЛ Скопје	Светлана Тасевска 100%
РА Фолк	ТРД ФОЛК-РАДИО ДООЕЛ Скопје	Перо Ристоски 100%
РА Сити	ТРД СИТИ РАДИО ДООЕЛ Скопје	Дарко Гелев 100%
РА Скај	ТРД СКАЈ РАДИО Теодор ДООЕЛ Скопје	Теодор Манески 100%
РА Роса АБ	ТРД РАДИО РОСА-АБ ДОО Скопје	Александар Димитров 100%
РА Џез ФМ	ТРД ЏЕЗ ФМ Љупчо ДООЕЛ Скопје	Љупчо Хаџи-Стефанов 100%
РА Лајф (Стар) ФМ	ТРД ЛАЈФ РАДИО ДООЕЛ увоз-извоз Скопје	Крешник Ајдини 100%
РА Спортско Канал 4	ТРД СПОРТСКО РАДИО КАНАЛ 4 ДООЕЛ Скопје	Борче Лукановски 100%
Ра 90,3 ФМ	Ф-М 90.3-СПОРТСКО РАДИО ДООЕЛ увоз-извоз Скопје	Тони Митев 100%
РА Фортуна	ТРД РАДИО ФОРТУНА Виолета ДООЕЛ	Виолета Божиноска 100%
РА Клуб ФМ (Уно)	ТРД КЛУБ ФМ ДОО	Ѓорѓи Савев 34%, Љупчо Петрески 64%
РА Равел	ТРД РАДИО РАВЕЛ ДООЕЛ Скопје	ДРП Раола ДОО Скопје
РА Арачина	ТРД АРАЧИНА, Џавид ДООЕЛ, село Арачиново, Арачиново	Џавит Сулејмани 100%
РА Класик	ТРД ГАУДЕАМУС РАДИО КЛАСИК ФМ, Мартин ДООЕЛ Скопје	Мартин Тренески 100%
РА Ват	ТРД РАДИО БАТ, Ват-Инос ДООЕЛ Скопје	Рахим Кадри 50% и Екрем Кадри 50%
РА Буба Мара	ТРД БУБА МАРА Ранко ДООЕЛ Скопје	Ранко Петровиќ 100%

Табела бр.11 - Структура на сопственоста на ТРД на локално ниво - ТВ

Град	ТВ станица	Целосен назив на трговското друштво	Податоци за основачот и учеството во капиталот
Битола	ТВ Тера	ТРД ТВ СТУДИО ТЕРА Манговски Зоран Битола ДООЕЛ	Зоран Манговски 100%
Битола	ТВ Орбис	ТРД РТВ ОРБИС Битола ДООЕЛ	Томислав Новаковиќ 100%
Битола	ТВ Меди	ТРД ТВ МЕДИ Битола ДООЕЛ	Кирчо Крстевски 100%
Берово	ТВ Топ ТВ	ТРД ТОП ТВ ДООЕЛ Берово	Драган Кржовски 100%
Валандово	ТВ ВТВ	ТРД ТВ ВТВ Тони ДОО Валандово	Тони Донов 71,54% и Димче Балевски 28,46%
Велес	ТВ Здравкин	ТРД ТВ ЗДРАВКИН Ангелче Здравкин, ДООЕЛ, Велес	Ангелче Здравкин 100%
Велес	ТВ Канал 21	ТРД КАНАЛ 21 ДООЕЛ Велес	Зоран Ставрев 100%
Гевгелија	ТВ Нова	ТРД ТВ НОВА ДОО	Валентина Џундова 33% и Јован Јованов 67%
Гостивар	ТВ Дуге	ТРД ТВ ДУЕ Назми ДООЕЛ Гостивар	Назми Елези 100%
Гостивар	ТВ Чеграни Медиа	ТРД ТВ ЧЕГРАНИ МЕДИА ДООЕЛ с. ЧЕГРАНЕ-Гостивар	Емрула Чеграни 100%
Делчево	ТВ Д1	ТРД за телевизиски активности ТЕЛЕВИЗИЈА Д1 ДООЕЛ, Делчево	Слободан Дамјанов 100%
Долнени	ТВ Лажани	ТРД ТВ ЛАЖАНИ ДООЕЛ с.Лажани, Долнени	Руждија Хасановиќ 100%
Кавадарци	ТВ КТВ-41	ТРД ТВ КТВ 41,Делта-м електроник ДООЕЛ Кавадарци	Марјан Тодоров 100%
Кавадарци	ТВ Тиквешија	ТРД ТЕЛЕВИЗИЈА ТИКВЕШИЈА ДООЕЛ Кавадарци	Златко Ѓорчев 100%
Кичево	ТВ Ускана	ТРД ТЕЛЕВИЗИЈА УСКАНА Мунир Мехдиу Кичево ДООЕЛ	Мунир Мехдиу 100%
Кичево	ТВ Боем	ТРД ТВ БОЕМ Слободан Меноски Кичево ДООЕЛ	Слободан Меноски 100%
Кичево	ТВ Гурра	ТРД ТВ ГУРРА ДОО Кичево	Неџат Мустафи 100%
Кочани	ТВ Кочани-ЛД	ТРД ТЕЛЕВИЗИЈА КОЧАНИ-ЛД ДООЕЛ Кочани	ВИЗИЈА-ЛД Кочани 100%
Кочани	ТВ Канал 8	ТРД ТЕЛЕВИЗИЈА КАНАЛ 8 ДООЕЛ Кочани	Ангел Петров 100%
Кратово	ТВ Сител 2	ТРД Телевизија СИТЕЛ 2 ДООЕЛ, Скопје	Трговско радиодифузно друштво Телевизија СИТЕЛ ДООЕЛ, Скопје 100%
Куманово	ТВ Феста	ТРД ТВ КАНАЛ ФЕСТА Неџати ДООЕЛ Куманово	Неџати Аќифи 100%
Куманово	ТВ Далга-Крт	ТРД ДАЛГА КРТ Гордана ДООЕЛ Куманово	Гордана Милковска 100%
Куманово	ТВ Нова	ТРД НОВА ДООЕЛ Куманово	Гловинг Фламе ДОО Скопје 100%
Куманово	ТВ Хана	ТРД ТВ ХАНА Мевљан ДООЕЛ Куманово	Мевљан Љатифи 100%
Крива Паланка	ТВ Златен канал	ТРД ЗЛАТЕН КАНАЛ ДООЕЛ увоз-извоз Скопје	Златко Костадинов 100%
Мак. Брод	ТВ Аниса	ТРД ТВ АНИСА ДООЕЛ с.Пласница-Пласница	Ѓулназа Јаоска 100%
Охрид	ТВ Морис	ТРД Јован Трпески ТВ МОРИС ДООЕЛ Охрид	Јован Трпески 100%
Охрид	ТВМ	ТРД ТВ М Арнаудов Михајло ДООЕЛ Охрид	Михајло Арнаудов 100%
Охрид	ТВ НТВ	ТРД Зоран Стефановски НЕЗАВИСНА ТВ Охрид ДООЕЛ	Зоран Стефановски 100%
Прилеп	ТВ Вижн-БМ	ТРД ВИЖН-БМ ДООЕЛ, Прилеп	Бранкица Мавчева 100%
Пробиштип	ТВ Протел	ТРД ПРОТЕЛ ДООЕЛ Пробиштип	Илија Петров 100%
Радовиш	ТВ Ко-Бра	ТРД телевизија КОБРА ДООЕЛ Радовиш	Бранко Литажковски 100%
Радовиш	ТВ Еми	ТРД ТВ ЕМИ ДООЕЛ Радовиш	Еми Петрол ДОО Радовиш 100%
Струга	ТВ Калтрина	ТРД ТВ КАЛТРИНА Мазар Татеша Струга ДООЕЛ	Мазар Татеша 100%
Струга	ТВ Арт Канал	ТРД ТВ АРТ КАНАЛ Струга ДООЕЛ	А7 Компани 100%
Струга	ТВ Спектра	ТРД СПЕКТРА, општина Лабуништа ДООЕЛ	Демиш Каримановски 100%
Струмица	ТВ Интел	ТРД ИНТЕЛ ДОО Струмица	Анче Запрова 50% и Георѓе Запров 50%
Струмица	ТВ Вис	ТРД ТВ-КАНАЛ ВИС ДОО Струмица	Јанко Мицев 100%
Свети Николе	ТВ Свет	ТРД ТВ СВЕТ ДОО Свети Николе	Димитар Дечков 50% и Драган Дечков 50%
Тетово	ТВ Коха	ТРД ТВ Коха Меваип ДООЕЛ Тетово	Меваип Абдиу 100%
Тетово	ТВ Кисс	ТРД ТВ Кисс,Злате ДООЕЛ Тетово	Злате Тодоровски 100%

Тетово	ТВ Арт	ТРД ТВ АРТ Артан ДООЕЛ Тетово	Артан Скендери 100%
Тетово	ТВ Менада	ТРД Менада Тетово ДОО Тетово	Тошо Марковски 99% и Дарко Ристоски 1%
Тетово	ТВ Супер Скај	ТРД ТЕЛЕВИЗИЈА СУПЕР СКАЈ, Муслим ДООЕЛ с.Мала Речица, Тетово	Мусљим Азири 100%
Центар Жупа	ТВ Жупа	ТРД ТВ ЖУПА Елезовски Елез ДООЕЛ с.М.Папрадник Центар Жупа	Елес Елезовски 100%
Штип	ТВ Стар	ТРД ТВ-СТАР ДОО Штип	Симјончо Маријанов 90% и Розетка Монева 10%
Штип	ТВ Ирис	ТРД телевизија ИРИС ДОО Штип	Баргала АД 97,57% и Владимир Милановиќ 2,43%

Табела бр.12 - Структура на сопственоста на ТРД на локално ниво - радио

Град	Радио станица	Целосен назив на трговското друштво	Податоци за основачот и учеството во капиталот
Берово	Скај радио, Берово	ТРД СКАЈ РАДИО ПЛУС ДООЕЛ, Берово	Веселка Радинска 100%
Битола	РА 106	ТРД РАДИО 106 Битола ДООЕЛ	Кире Христовски 100%
Битола	РА Б-97	ТРД Б-97 ДООЕЛ Битола	Соња Младеновска 100%
Битола	РА Актуел	ТРД РАДИО АКТУЕЛ ДООЕЛ Битола	Владимир Николоски 100%
Битола	РА Делфин	ТРД БИ-КИ-АЛ ДООЕЛ Битола	Билјана Талева 100%
Велес	РА Це-Де	ТРД Радио ЦЕ ДЕ Валентина Михајловска ДООЕЛ Велес	Валентина Михајловска 100%
Велес	РА Мерак 5 ФМ	ТРД РАДИО МЕРАК 5 ФМ, Љупчо и Владимир ДОО Велес	Владимир Тевчев 50% и Љупчо Несторов 50%
Велес	РА Голди	ТРД ГОЛДИ Илија Чадиев ДООЕЛ Велес	Илија Чадиев 100%
Виница	РА Ла Коста	ТРД РАДИО ЛА КОСТА Петре ДООЕЛ Виница	Петре Костадинов 100%
Гевгелија	РА Тајм	ТРД РАДИО ТАЈМ, Павле ДООЕЛ Гевгелија	Павле Јовановски 100%
Гостивар	РА Комета	ТРД КОМЕТА 2000 Раде ДООЕЛ Гостивар	Раде Исајоски 100%
Дебар	РА Мерлин	ТРД РАДИО-МЕРЛИН, Фатмир, ДООЕЛ Дебар	Фатмир Карамети 100%
Делчево	РА Зора	ТРД за радиоактивности РАДИО ЗОРА ДООЕЛ, Делчево	Стојанчо Антовски 100%
Кавадарци	РА Галакси-2002	ТРД ГАЛАКСИ-2002 ДООЕЛ Кавадарци	Нада Ангелова 100%
Кичево	РА Александар Македонски	ТРД РАДИО АЛЕКСАНДАР МАКЕДОНСКИ Илија Таневски Кичево ДООЕЛ	Илија Таневски 100%
Кочани	РА Роса	ТРД РАДИО РОСА ДООЕЛ Кочани	Александар Божинов 100%
Куманово	РА КМР	ТРД МУЗИЧКО РАДИО КМР Љубиша и Бобан ДОО Куманово	Јовановски Љубиша 50% и Јовановски Бобан 50 %
Куманово	РА Браво	ТРД РАДИО БРАВО ДООЕЛ Куманово	Тони Јакимовски 100%
Куманово	РА Јехона	ТРД ЈЕХОНА 2003 ДООЕЛ с.Матејче Липково	Бесим Шабани 100%
Македонски Брод	РА Морис плус	ТРД РАДИО МОРИС ПЛУС ДООЕЛ Македонски Брод	Пецо Симјаноски 100%
Македонска Каменица	РА Македонска Каменица	РДТ РАДИО МАКЕДОНСКА КАМЕНИЦА ДООЕЛ, Македонска Каменица	Миран Митревски 100%
Неготино	РА Микс	ТРД РТВ МИКС Јулија ДООЕЛ Неготино	Јулија Дубровска Манева 100%
Неготино	РА Продукција-ЛГН	ТРД ПРОДУКЦИЈА-ЛГН експорт-импорт ДОО	Горан Арсовски 50% и Љупчо Цветков 50 %
Охрид	РА МХ	ТРД Зоран Здравковиќ МХ - РАДИО Охрид ДООЕЛ	Зоран Здравковиќ 100%
Охрид	РА Супер	Друштво со ограничена одговорност за радиодифузија Митаноски Веле СУПЕР РАДИО Охрид ДООЕЛ	Сашо Митаноски 100%
Охрид	РА Лав	ТРД Иванчо Пашоски РАДИО ЛАВ ДООЕЛ Охрид	Иванчо Пашоски 100%
Пехчево	РА Пехчево	ТРД РАДИО ПЕХЧЕВО Ванчо ДООЕЛ Пехчево	Ванчо Јовановски 100%
Пласница	РА Мис 2008	ТРД РАДИО МИС 2008 ДООЕЛ с.Преглово, Пласница	Ермин Салифоски 100%

Прилеп	РА 5 Чоки	ТРД РАДИО 5 ЧОКИ ДООЕЛ ПРИЛЕП	Илија Бошкоски 100%
Прилеп	РА Беса	ТРД Радио БЕСА ДООЕЛ с. Црнилиште	Сафет Мејдиноски 100%
Прилеп	РА Риниа 2000	ТРД РАДИО РИНИА-200, ДООЕЛ с. Црнилиште, опш. Долнени	Севгания Ибрахими 100%
Прилеп	РА Тернипе	ТРД Кани Исаилоски РАДИО ТЕРНИПЕ (Младост) ДООЕЛ Прилеп	Кани Исмаилоски 100%
Прилеп	РА Мефф	ТРД Јовевски Петко Димитар МАПЕДИТО-РАДИО МЕФФ ДООЕЛ Прилеп	Димитар Јовески 100%
Прилеп	РА Холидеј	ТРД ХОЛИДЕЈ Прилеп ДООЕЛ	Диме Андоноски 100%
Радовиш	РА Алфа	ТРД АЛФА ДООЕЛ Радовиш	Сузана Настева 100%
Жировница	РА Еми	ТРД за производство и емитување ЕМИ - Цветет ДООЕЛ с. Жировница Ростуше	Цветет Мехмеџи 100%
Свети Николе	РА Модеа	ТРД МОДЕА ДООЕЛ Свети Николе	Бобан Ефремов 100%
Свети Николе	РА Свети Николе	ТРД РАДИО СВЕТИ НИКОЛЕ ДОО Свети Николе	Валентина Арсова 15%, Ристе Панов 15%, Пензиско и инвалидско осигурување Скопје 15% и Меѓународен славјански институт Москва ДООЕЛ Свети Николе 55%
Струга	РА Ди-Џеј	Друштво за радио дифузија ДИ-ЏЕЈ Славе ДООЕЛ Струга	Џане Кенчевски 100%
Струга	РА Рапи	Друштво за вршење радиодифузна дејност радио на локално ниво РАДИО РРАПИ Општина Велешта ДООЕЛ	Фисник Бектеши 100%
Струга	РА Кики	ТРД КИКИ Илија, ДООЕЛ Струга	Илија Тотовски 100%
Струмица	РА Хит	ТРД ХИТ РАДИО ДООЕЛ Струмица	Блаже Масалковски 100%
Струмица	РА Експрес	ТРД ЕКСПРЕС-РАДИО ДООЕЛ Струмица	Ѓорѓи Појразовски 100%
Тетово	РА Плус Форте	ТРД ПЛУС ФОРТЕ ДООЕЛ Тетово	Небојша Карапејовски 100%
Тетово	РА Кисс	ТРД РАДИО КИСС ДООЕЛ Тетово	Габриела Ѓурчиноска 100%
Тетово	РА Фама	ТРД РАДИО ФАМА ДОО Тетово	Ајет Демири 50% и Мухамер Асани 50%
Тетово	РА Блета	ТРД БЛЕТА ДООЕЛ Тетово	Африм Рамадани 100%
Центар Жупа	РА Семи	ТРД Сури РАДИО СЕМИ - ДООЕЛ, Центар Жупа, С.Г.Папрадник	Сури Ракиповски 100%
Штип	РА Черенџа	ТРД Черенџа ДООЕЛ Штип	Енисе Демирова 100%